

ZA RESNICO 7

Poštuna plačana v gotovini

KOMUNIZEM IN KMET

Za uvod

Hrepenenje po sreči — po boljšem.

Zakaj blodi nekaterim tudi pri nas po glavi misel na komunizem? Odgovor na to je kratek. Zato ker jim slikajo komunistični agitatorji, da bo drugače in boljše, če bi se raztegnil boljševiški paradiz tudi preko naše domovine. Človeku je usojeno, da hrepeni po sreči. Nemiren išče vedno nekaj boljšega, kot bi iskal na zemlji izgubljeni raj. Nikdar ni zadovoljen.

Saj menda poznate staro zgodbo o srajci zadovoljnega človeka. Tam daleč na vzhodu je bil mogočen kralj, ki pa je zbolel na smrt. Njegovi zdravniki in svetovalci so se zbrali okrog bolniške postelje, pa vsa njihova učenost ni nič koristila in vsi njihovi nasveti niso mogli kralja ozdraviti. Nazadnje svetuje eden starih svetovalcev posebno sredstvo. »Kralj,« pravi, »če dobiš in oblečeš srajco zadovoljnega svojega podložnika, pa boš ozdravel.« Kralj posluša nasvet in pošlje hitro odposlanca po vsej deželi, da mu poiščejo zadovoljnega državljana. Toda drug za drugim se vrne in poroča, da ga ni našel. Vsakdo ima še kako željo, ki ni izpolnjena in torej še ni zadovoljen. Končno priteče še en služabnik, ki je tudi šel poizvedovat za zadovoljnim človekom, in pravi: »Jaz sem ga našel. Neki pastir v oddaljenih hribih, pravi, da mu nič ne manjka.« Hitro pošlje kralj do tega pastirja sla s prošnjo, naj mu proda svojo srajco. Toda na veliko žalost kraljevo pridejo povedat, da pastir nima nobene srajce.

Že stari, ki so pripovedovali to povest, so vedeli, da človek zlepa ni zadovoljen.

Naš čas — čas nezadovoljnosti.

Naš čas pa je še posebno pripraven, da vzbuja nezadovoljnost. Na eni strani vidijo ljudje veliko bogastvo, na drugi veliko revščino. Priliko imajo opazovati nered in vseh vrst prevare, ki gredo v njih škodo. Zraven pa še strah in negotovost, kaj nam prineso napete mednarodne razmere. Ali je tako čudno, če najde odprta ušesa beseda kakega agitatorja, ki mogočno napove: »Kmalu bo vse boljše«?

Naša nestalnost in malomiselnost.

In omahljivi ljudje smo. Ni lepo, pa vendar resnično, da smo silno nestalni in tako zelo podobni Izraelcem, ki jih opisuje Mozes v svetem pismu. Malo se je mudil na sinajski gori, pa so že zaplesali speč okrog zlatega teleta. Malo nagovarjanja kakega malopridneža, pa pozabimo na vse, kaj smo in kaj moramo biti. Zraven dostikrat tako malo mislimo! Če gledamo nekoliko okrog sebe, se nam zdi, da jih je le preveč, ki bi ob prvi skušnjavi ali zadregi kot Ezav za skledo leče prodali ne samo prvorojenstvo, ampak tudi krščanstvo.

F 7C 10558 / 1953

Vse to izrablja komunizem.

Taki smo ljudje in te naše slabosti izrablja komunistična agitacija. Veliko število plačanih agitatorjev hodi okrog in mami, laže, vara. Lažejo o bodočem raju, tako da včasih sami sebi verjamejo.

Toda človek ima tudi pamet. Zato treba pri vsej naši šibkosti vedeti, da smo sami krivi, če podležemo propagandi. Težko je plavati proti toku, toda kadar gre za to, da se rešimo, je to nujna potreba.

Ali more komunist kmetu pomagati?

Komunistični agitatorji tudi našim kmetiskim vasem niso prizanesli. Zato se mora tudi kmetški človek resno vprašati, ali mu more res prinesiti komunizem kako olajšavo ali pa so vse komunistične besede le prazne laži. Ali more komunizem kmetu odvzeti kaj od njegovega dela in truda? Ali mu more dati več zemlje? Ali mu more ta več ali bolje roditi kot doslej? Ali more komunizem zmanjšati kmetu njegovo trpljenje? Ali res more komunizem rešiti nešteta kmetška vprašanja?

Poglejmo in premislimo!

Najprej pogledajmo Rusijo, kjer že več kot 22 let gospodarijo boljševiki. Tam so imeli čas in priliko pokazati, kaj znajo. Potem pa premislimo, zakaj mora kmet zavreči nauke komunizma. Vprašajmo se pa ob tej priliki tudi, ali je mogoče izboljšanje po drugi poti, brez komunističnih zablod.

Ko bomo po tej knjižici to pregledali, bomo spoznali, da le ni tako težko plavati proti komunističnemu toku.

Kaj je napravil komunizem s kmetom v Rusiji?

Ruski kmet pomaga boljševikom.¹

Ko so pripravljali boljševiki leta 1917 revolucijo, so govorili ruskim kmetom takole: »Vi morete zgubiti samo verige in suženjske okove, pridobiti pa morete zemljo in svobodo. Ko zmagamo, bo vsa zemlja vaša.« In res je ruski kmet potegnil z revolucionarji in z njegovo pomočjo so prišli na vrh boljševiki. Kmet je pač vrgel s sebe suženjske okove veleposestnikov, grofov in knezov, toda padel je v sužnjost boljševikov, ki je še vse strašnejša kot je bila prejšnja. V naslednjem hočemo podati zgodovino tega novega suženjstva.

Kmet si deli zemljo.

Ruski kmet je desetletja in desetletja hrepenel po tem, da bi dobil več zemlje. Prav tako je želel, da bi bil popolnoma neodvisen od zemljiškega go-

¹ Večkrat bomo rabili skoraj v istem smislu sorodne besede komunizem — od besede komunis = skupen, marksizem, ker je Marx oče sedanjega komunizma, boljševizem, ker se sedanji komunizem na Ruskem tako imenuje, socializem, ker je s komunizmom skoraj enak, kolektivizem, kar tudi pomeni nauk o skupnosti.

spoda, kot so že bili neodvisni kmetje po ostali Evropi. Ko je tedaj izbruhnila revolucija, je res brez vseh ozirov začel kmet deliti zemljo in ni vprašal po nobeni oblasti. Kmetje so razdelili vse, kar se je dalo doseči. 98.8% obdelavne zemlje je prišlo v kmetovo uporabo. Le malenkost je boljševizem rešil za državno gospodarstvo. Razdelili so zemljo veleposestnikov in države. Razdelili so zemljo cerkva in samostanov. Delili so dalje tudi zemljo, ki je bila skupna občinska last, tako imenovani »mir«, in končno so delili tudi zemljo večjih kmetov. Razdeljevali so brez zemljemercev in kar na oči in nihče se ni vprašal, ali bo to obstalo ali ne. Na novo je bilo razdeljene 66% za obdelovanje sposobne zemlje.

Začasna svoboda.

Bila je pač revolucija, ki je izbruhnila po dolgi in nesrečni vojski in neke vrste razbrzdanost se je polastila tudi kmečkih vrst, ki so po dolgih dobah suženjstva, mislile, da so si res priborile popolno svobodo. Kmet se je tudi dejansko znebil vsake odvisnosti od zemljiške gospode, saj je ni bilo več. Bila je pomorjena ali pregnana. Postal je enakopraven državljan. Plačevati ni bilo treba več nobenih najemnin, ker je gospoda zginila. Dolgov ni bilo treba več vračati raznim bankam, ker so boljševikii tudi te uničili.

Zemlja državna last.

8. novembra 1917 so proglasili boljševikii, da je vsa zemlja last države in da je vsa zasebna last za vselej odpravljena. Kmet torej ni postal lastnik zemlje, ampak le obdelovalec. Toda za to postavo se kmet ni mnogo brigal in si je skušal po svoje urediti na novo razdeljeno zemljo. Ko so pošiljali boljševikii komisije, ki naj bi uredile razdeljevanje, so jih kmetje nagnali. V začetku boljševikii niso imeli moči, da bi spravili to postavo, da je zemlja samo državna last, do prave veljave. Imeli so prvi čas dovolj opraviti z domačo protiboljševiško vojsko in so torej pustili kmete na miru. Kmet je svoje pridelke po svoje prodajal kot je vedel in znal in se čutil svobodnega gospodarja.

Boljševiki začno pobirati živež.

Toda ta doba je hitro minila. Boljševiki niso imeli s čim plačati kmečkih pridelkov. Denar je izgubil vrednost. Za boljševiški papirnati denar se ni dalo nič kupiti. Ker kmet pridelkov zastoj ni dajal, je boljševizem segel po sili. Boljševiška vojska je preplavila deželo in začela s silo odvezemati živež. Kdor se je upiral, je bil ustreljen. Tisoče in tisoče kmetov, ki so branili svoje pridelke, so pobili. Cele vasi so bile požgane. Kmet je prvič občutil, kaj so boljševikii.

Kmet se upira.

Ker se ni mogel upreti sili z orožjem, se je uprl s tem, da ni hotel obdelovati več zemlje kot prav za svojo lastno potrebo. Silno se je skrčila posejana in zasajena površina zemlje. Toda mesta so hotela živeti in boljševizem je odvzel kmetu tudi to, kar je pridelal za svoj lastni živež.

Lakota.

Začela se je strašna lakota. Leta 1921. je gladovalo, tako računajo, najmanj 14 milijonov ljudi, leta 1922. pa je stradalo 40 milijonov ljudi. Ogromne mno-

žice kmečkega prebivalstva so pomrle od lakote. Težko je določiti, koliko ljudi je poginilo od lakote v teh dveh letih, ker jih nihče ni štel. Po poročilih tujih časnikaarjev in številnih dobrodelnih društev, ki so hitela na pomoč, pa gre številka za lakoto umrlih v več milijonov. Tudi papež je naročil katoliškim vernikom, da so zbirali takrat za stradajoče in je tudi to bilo razdeljeno. Vse, kar je dobrotelost napravila, pa je bilo v primeri s potrebo malenkost.

To je bila prva strahotna nesreča, ki jo je komunizem ali boljševizem prinesel ruskemu kmetu. Kmet je bil do skrajnosti obupan. Vojni komunizem mu je vse pobral, če je še tako pridno delal. Naj dela ali ne dela, njemu nič ni ostalo. Lakota je bila v teh prvih letih njegov stalen gost.

Nered in nasilje — posledica komunizma.

Na tem strašnem neredu in nasilju, ki ga je prinesel komunizem v Rusijo, je trpela vsa država. Tudi po mestnih tovarnah se ni več delalo kot poprej. Ruska industrija je izdelala komaj 10 odstotkov od tega, kar je izdelala pred veliko vojsko. Vsega je zmanjkovalo, vsega so ljudje stradali. Ni bilo živeža, ni bilo blaga. Ljudje so se do konca izdivjali in vse uničili, kar se je dalo uničiti. Vsi so bili proti vsem. Boljševizem je ljudi napravil za zveri.

Prvo odnehavanje. — »Nep«.

To je bila prva doba. Prišlo je kmalu prvo streznjenje. Lenin je uvidel, da se od same krvi in nasilja ne da živeti. Začel je nekoliko odnehavati od strogega komunističnega nauka, da ni nobene zasebne lastnine in da je država in komunistična stranka vse. Kot bomo videli kasneje, je bilo to odnehavanje le začasno pod silo razmer. Bilo je pesek v oči preveč zaupljivim. Vpeljana je bila tako imenovana »(N)ova (e)konomska, t. j. gospodarska (p)olitika. (To pišejo skrajšano Nep.) Tudi kmetovo stanje se je v tej gospodarski politiki za spoznanje zboljšalo. Plačeval je sedaj državi samo redne davke. Oddajati je moral državi za davke povprečno 10 odstotkov od tega, kar je pridelal. Drugo je lahko prodal ali bolje zamenjal za razno blago, ki ga je potreboval. Prej so mu vzeli vse, kar so dosegli.

Cene niso svobodne. Vse za komuniste.

Cene pa pri tej prodaji niso bile svobodne. Določila jih je država. Boljševiki so imeli pred očmi vedno le mesto in so hoteli to mesto in njegove prebivalce ščititi. Zanje je imel vrednost le industrijski delavec. Ta je bil jedro komunistične stranke. Zato so bile cene industrijskim izdelkom visoke, cene kmetijskih pridelkov pa nizke. To se najbolje vidi iz primerjave cen pred vojsko in v dobi »Nepa«. Pred vojsko je kmet dobil za 100 kg rži 23 m kotenine, ali 14,5 kg sladkorja, ali 182 kg soli, ali 16 kg mila. Leta 1927 pa je dobil za 100 kg rži le 10 m kotenine, 7 kg sladkorja, 83 kg soli ali 8 kg mila. Njegovo delo je bilo tedaj pol manj vredno kot pred vojsko. Kmet je torej trpel naprej. Pred vojsko je dobil za prodano žito okroglo 75 odstotkov prodajne cene, ki jo je bilo mogoče doseči na svetovnem trgu. Pod boljševiškim sistemom zunanje trgovine, ko je imela vso prodajo v rokah država, pa je mogel doseči le 40 odstotkov svetovne cene. Drugo je obdržala država zase in za svoj komunizem. Zaščitene pa so bile industrije in tako je bilo orodje in so bili stroji nepri- merno dražji kakor pred vojsko.

Kako je gledal na te razmere tujec.

Holandski komunist Herman Gorter, ki je Rusijo v tej dobi obiskal, je sam napisal to-le misel, ki dovolj pove, kakšne so bile te cene. Tisti dan, ko bodo ruski kmetje spoznali, da bi mogli svoje stroje, svoje orodje, umetna gnojila itd. dobiti od tujih kapitalistov ceneje in boljše vrste kakor od sovjetske države in da bi svoje pridelke tem kapitalistom lahko prodali z večjim dobičkom, bodo nujno morali nastopiti proti sovjetom. Videli bomo, da kmet kljub temu spoznanju ni mogel nastopiti proti boljševikom, ker so imeli ti v rokah vso silo, on pa prazne roke.

Kmet se vendar reši lakote.

Ta politika, ko je Lenin s svojim boljševizmom nekoliko odnehal, je vendarle ruskega kmeta za nekoliko časa rešila pred najhujšim. Kljub vsemu se je obdelana površina zemlje zopet dvignila. Že leta 1923 n. pr. za 18 odstotkov. Kmet je spet dobil vsaj nekaj veselja za delo, ker je imelo njegovo delo vsaj nekaj smisla. Vsaj najhujšega stradanja se je rešil.

Kmetu treba spet pobrati mast.

Toda popuščanje boljševikov je bilo le začasno. Ti zagrizenci se niso nikdar v srečo odrekli misli, da mora vse biti državna last in da morajo izpeljati v vseh stvareh popolno gospodarsko skupnost in da mora postati Rusija in ves svet komunističen. Komaj si je kmet malo opomogel, že so začeli govoriti, da je kmetu zopet zrastel trebuh in da mu je treba njegovo mast pobrati, četudi je bilo očitno, da se mu godi vsaj za polovico slabše, kot se mu je godilo v časih pod carskim režimom. Kmeta so sovražili, ker je hotel imeti svojo zemljo v svoji lasti in ker je hotel s svojimi pridelki svobodno razpolagati.

Komunizem spet napne vajeti. Petletka.

Leta 1927 je Stalin meseca decembra na 16. strankinem kongresu izjavil: »Socializem bomo zgradili s kmeti pod vodstvom delavskega razreda, kajti z diktaturo proletariata so nam dani vsi pogoji, da premagamo vse notranje težave.« Sklenili so odpraviti »Nep«, ki je bil itak samo začasna rešitev iz zadrege, in uvesti strogo komunistično načrtno gospodarstvo. 1. oktobra 1928 so z velikansko reklamo proglasili, da stopa v veljavo skozi in skozi socialistični gospodarski načrt, ki naj končno veljavno izvede v Rusiji na vseh poljih komunizem. V 5 letih so računali, da bodo Rusijo do konca preuredili po komunističnih vzorcih. Obenem so napovedali, koliko bodo napravili novih stvari: tovarn, elektrarn, prekopov, železnic. Napredek torej na vseh poljih. Tudi to so napovedali, koliko se bo na Ruskem obdelalo zemlje na novo in kako ogromni bodo pridelki zlasti žita in industrijskih rastlin lanu, bombaža, koprje, sladkorne pese itd. Po teh 5 letih bi se torej moral začeti napovedani komunistični raj.

Kmet v petletki.

V teh petih letih so hoteli tudi kmeta napraviti za pravega komunista. Njegova posestva se morajo združiti v skupno gospodarstvo. Tako skupno ali

kolektivno gospodarstvo so imenovali kolhoz.² Kmet mora pozabiti na zasebno lastnino in mora vse delati in gospodariti skupno. Misli mora začeti z glavo komunističnega agitatorja, katerega mora seveda tudi rediti. V prvih letih so sklenili, da je treba spraviti 25 odstotkov kmetov v kolhoze, druge kasneje.

Kmet, plačaj!

Toda važnejše je bilo za boljševike, da kmet vzdržuje s svojimi pridelki komunistično gospodarstvo. S svojim žitom mora prehraniti industrijsko delavstvo, ki se bo množilo v novih tovarnah. S prodanim kmetškim žitom in lesom so hoteli boljševiki kupiti v tujih državah stroje in kar je drugega treba za nove tovarne in za izvršitev velikih načrtov tako imenovane petletke. Torej kmet, plačaj!

Kmet mora torej delati in dajati. Da bo več pridelkov, so tudi njemu obljubili novih strojev, zlasti motornih traktorjev. Poslali pa so tudi ogromno število izvežbanih komunistov, da kmeta spreobrnejo h komunistični veri. Vrgli so se z velikansko silo na vas, da jo boljševizirajo. In res je rasel kolhoz za kolhozom. Toda rasel ni v enaki meri pridelek. Sanje komunistov so jih prevarale in petletka se ni obnesla.

Boj proti kulakom.

Vrgli so se torej z vso silo na kmete. Najprej so začeli boj proti kulakom. Premožnejše kmete so namreč imenovali kulake, manj premožne srednjake in ubožnejše bednjake. Prvi boji so začeli proti premožnejšim, da jih prestrašijo, uničijo in tako vas pripravijo do tega, da gre v kolhoz. Kulak se je zval pred vojsko premožnejši kmet, ki se je dostikrat baval s tem, da je od drugih kmetov kupoval razne pridelke in jih potem naprej prodajal. Obenem pa tudi kupoval razne stvari, ki jih kmet potrebuje v vsakdanjem življenju in jih potem zamenjaval kmetom za blago. Marsikateri med njimi je pri tem uganjal blagovno oderuštvo in zato kulaki pred vojsko niso bili priljubljeni. Po vojski pa je bilo tudi mnogo njihove zemlje razdeljene in se niso v prvi dobi dosti ločili od drugih kmetov. Toda v dobi, ko je pod Nep-om odnehal roparski način odvzemanja kmetovih pridelkov, so si te vrste kmetje znali najprej pomagati. Ker so si prvi opomogli, so imeli tudi največ poguma ustavljati se komunizmu. Zato se je tudi sovražstvo boljševikov najprej obrnilo proti njim. Obdolžili so jih, da nočejo prodajati po določeni ceni svojih pridelkov in da jih nočejo prinesiti na trg. Trdili so, da skrivajo živež in tako škodujejo velikim načrtom komunizma. Navadno pa je bila resnica taka, da jih pač niso hoteli dati zastonj. Mnogokrat se na trg v mesto niti niso upali, ker so boljševiki z oboroženo silo vse razgnali in kar je bilo pripeljanega na trg, pobrali.

27. julija 1929 je izšel proti tem kulakom poseben dekret, s katerim so jih skušali uničiti. Sestavljeni so bili spiski kulakov. V te spise so seveda prišli vsi, ki so se na kakšen način zamerili boljševiškim komisarjem. Tako je bil n. pr. smatran za kulaka tudi starec kmet, ki ni imel ničesar drugega, razen majhne vsote 250 rubljev. Tako piše sam sovjetski list »Izvestja« 23. marca 1930. Tako so seveda preganjali tudi srednjake, sploh vse, ki so se jim zdeli kot manj porabni za kolhoze. Stalin je izjavil kratkoma: »Za kulaka v kolektivu ni prostora, kulak je obsojen na smrt in po tem so se ravnali. Zemljišča,

² Beseda kolhoz sestoji iz kol (začetek besede kolektivna — skupen) in hoz (začetek besede hojzansjivo, kar pomeni gospodarstvo).

hiše, živina, poljsko orodje, žito, perutnina, pohištvo in odeje, vse jim je bilo zaplenjeno. To naj bi prišlo v korist novim kolhozom. Začelo se je ropanje na zakoniti podlagi pod zaščito komunistične stranke. Iznani kmetje so morali zapustiti svoje vasi v množicah z družinami in bežati, kamor je kdo vedel in znal. Mnoge so poslali v Sibirijo, druge na delo na belomorskem kanalu in v gozdna podjetja, kjer so delali kot obsojenci. Sovjeti sami priznavajo, da je bilo na ta način spravljenih s poti 6 milijonov kulakov. Večina od teh je od vsega hudega pomrla.

Kako so nastali kolhozi? — Nasilje, goljufija.

Toda nasilje se ni ustavilo pri premožnejših kmetih-kulakih. Vse je bilo treba držati v strahu in spraviti v kolhoze, zlasti pa od njih dobiti vedno več živeža. Pozimi leta 1928—1929 je šlo iz mest na deželo 25.000 izvežbanih in zagriženih komunistov, ki naj bi ustanavljali skupna kmetijska gospodarstva — kolhoze. Razlagali so kmetom, da je treba ustanoviti skupna gospodarstva in kako korist bodo imeli od tega. Poveličevali so ti agitatorji komunistični nauk, ki tudi kmeta osreči, če se mu vda. Zraven pa so zatrjevali — v besedah seveda —, da je pristop svoboden in prostovoljen. Toda na premožnejših kmetih so že pokazali, kakšna je ta prostovoljnost. Zgled na pregananih kulakih je vse ustrašil. Agitatorji so prigovarjali zlasti ubožnejšim, tako imenovanim bednjakom, naj gredo oni kot prvi v kolhoze in prevzamejo vodstvo. Nekatere so tako tudi pridobili. Toda ta prostovoljnost je bila redka prikazen. Sovjetski list »Pravda« sam prinaša poročila, kako so se ustanavljali kolhozi. Tako je učitelj komunizma, ki je prišel iz mesta, zbral kmete in držal pred njimi dva spiska. Eden je bil spisek tistih, ki bodo izgnani v Sibirijo, drugi spisek tistih, ki hočejo stopiti v kolhoze. Potem pa jih je kratkomalo vprašal, v kateri spisek naj jih vpiše. Razume se, da so kmetje rajši pristali na skupno gospodarstvo, kot na izgnanstvo. Drugim so povedali naravnost, ako nečejo v kolhoz, da bodo izgnani skupaj s kulaki. Isti list »Pravda« pripoveduje, kako so še drugod postopali. Postavili so na pr. vprašanje, kdo je odločno proti vstopu v kolhoz. Navadno si ni nihče upal oglasiti se. Potem so vprašali, kdo je za vstop v kolhoz. Dvignilo se je nekaj rok. To se je smatralo kot da je vstop soglasno sprejet. Na tak in podoben način so prisilili ali ogoljufali kmete, da so si dali ustanoviti kolhoz, skupno gospodarstvo.

Spet majhno odnehanje.

Število kolhozov je tako hitro raslo, tako da je Stalin leta 1930 odsvetoval silo in navidezno nasvetoval, naj se pusti več svobode. Dovoljeno je bilo z dekretom od 15. marca, da sme kmet celo zapustiti kolhoz, če mu ne ugaja. Ob tej priliki se je prav posebno pokazalo, kakšen odpor je dejansko med kmeti proti skupnemu poljedelstvu. Število kmečkih dvorcev ali družin, ki so bile vpisane v kolhoze, je v jeseni leta 1930 padlo skoraj za polovico. Toda to malo odnehanje je bilo tudi kratko in začel se je kmalu nov pritisk in še na bolj krut način.

Odvzem živeža. Obsodba mehkosrčnosti.

Začelo se je nekaj let najstrašnejšega izmозgavanja ruskega kmeta. Stalin je hotel na vsak način denar za svojo komunistično politiko. Mesta so morala živeti. Treba je bilo denarja za tovarne in za oboroževanje. Socializem je hotel

dvigniti industrijo. Ogromne vsote so šle tudi za komunistično agitacijo po vseh delih sveta. Vse to je moral plačati kmet. Odvzeli so mu njegove pridelke in to na najbolj divje načine. Na deželo so poslali posebne politične oddelke, ki so bili sestavljeni iz takih članov komunistične stranke, ki so bili posebno vdani Stalinu in komunizmu in ki so jih skrbno izbrali. Ti naj bi vodili kmetijske kolhoze, da bi tako dobila država žita, ki bi ga potem prodala v inozemstvo. Ker ni bilo zaradi tega, ker je kmet skupaj delal, nič več žita, so se začele zopet rekvizicije in kmetu so začeli pobirati živež v taki meri, da mu ni ostalo ničesar in tudi za živež ne. Toda vedno bolj se je videlo, da se bo zrušil ves sovjetski sistem, če ne dobijo dovolj žita za prodajo v tuji svet. Proglasili so zaradi tega po vsej državi obsedno stanje. Kdor se je upal kakorkoli ugovarjati, je bil postavljen pred izredno sodišče in v neka urah ustreljen. Na strankinih zborovanjih so voditelji komunistov nastopali proti mehkosrčnosti. Polom, ki ga doživlja Rusija, so trdili, nima svojih vzrokov v pomanjkanju žita, ampak v mehkosrčnosti, s katero si komunistični komisarji ne upajo odvzeti kmetom pridelkov. Trdili so, da v boju za komunizem nobena stvar bolj ne škoduje kot spomini na krščansko usmiljenost. V boju se ne sme poznati nobenih ozirov. Tako so se navduševali za neusmiljenost in jemali kmetom, kar so mogli doseči v kolhozih in izven njih.

Tudi delo v gozdu naj rešuje boljševizem.

Rekli smo že, da so izgnali kulake iz kmetijskih domov. Mnogo so jih pogнали na delo v gozdove v severni Rusiji. Angleški list »Daily Telegraph« je prinesel 20. jan. 1933 poročilo, da so iz kubanske oblasti izgnali cele vasi z ženami in otroki. Število samo teh izgnancev je bilo 45.000 duš. Izgnali so torej bogate in revne. Boljševiški listi so pisali, da je to poučen primerek za nepokorne vasi. Ti nepokorni kmetje naj bi na severu države sekali les, da ga sovjeti prodajo v tujino in rešijo boljševizem pred polomom. Hoteli so izvoziti iz države čim več lesa in tudi na ta način priti do več denarja.

Prisilno delo v gozdovih.

Neki komunističen list je prinesel dekret, v katerem ugotavlja, da je izvoz lesa ena najvažnejših stvari v boju za valuto in s tem za izvršitev petletnega načrta. Ker severni kraji ne dajejo dovolj lesa, se odreja vojaška mobilizacija vseh delavcev s kmetij in iz kolhozov, da gredo v gozdove na delo. Izrečno je rečeno, da mora vsak delavec posekati še enkrat toliko, kot je doslej posekal in da mora biti vsak trenutek dneva izrabljen za delo. Kdor se ne bi pokoril, se smatra za izdajalca in se izžene iz kolhoza. Tudi konje je treba nagnati, da dajo iz sebe, kar le žival vzdrži. Vse to so morali delati po geslu »Stalinova vožnja po les«. Vse tedaj v imenu Stalinovem. Kot da je Stalin kak bog! Da se izvrši Stalinova volja, morajo kmetje v trumah umirati. Tisoči in tisoči kmetov so v teh severnih gozdovih poginili, da so mogli biti plačani komunistični agitatorji po raznih delih sveta.

Kmet na prisilnem delu ob kanalih.

Kmet naj bi delal za načrte sovjetov tudi pri raznih tehničnih velikih zgradbah, ki je zamislil boljševizem. Med Baltiškim in Severnim morjem so začeli kopati dolg kanal, ki naj bi zvezal ti dve morji. Zaposlili so tu 150.000 pregnancev, ki so tu delali po 12—14 ur dnevno in večkrat pri mrazu 30—40

stopinj pod ničlo. Ker je bila prehrana tudi pod ničlo, so umirali v trumah. Od 150.000 jih je umrlo 140.000. Njih trupla gnijejo v prekopu in njegovi bližnji okolici. Velikansko število obsojencev je bilo poslanih v taborišča v Sibirijo. To so bila taborišča s po več stotisoč obsojenci, ki so morali izvrševati prisilna dela. Ruski carji so v predvojni dobi pošiljali obsojence v Sibirijo. Toda vsi njih izgoni niso senca proti temu, kar so storili boljševiki. Takrat so se vračali domov po prestani kazni, sedaj ni poti nazaj, ampak le v smrt.

Kmet se je na zunaj vdal.

Pod takim strašnim pritiskom je kmet klonil. Večina se je vdala in vstopila v kolhoze, v ta skupna gospodarstva. Navadno tudi ni kazalo nič drugega. Če se ni vdal, mu je bilo onemogočeno vsako življenje. Kdor ni vstopil v kolhoz, so ga preganjali, kdor pa je bil izključen iz kolhoza, je bil izročen lakoti in smrti. Naj je bil v kolhozu ali zunaj, trpel je. Naj se je obrnil, kakor je hotel, bil je suženj boljševikov. Zaenkrat so zmagali boljševiki nad kmeti.

Bednjak zadene v loteriji.

Iz te dobe pripovedujejo smešno, pa zraven žalostno zgodbo, kako je ubožen ruski kmet »bednjak« zadel v loteriji. Čudili se boste, da v Rusiji, kjer je odpravljena zasebna last, more biti kakó žrebanje za denar. Toda v Rusiji ni nihče drugi, ki napravlja žrebanje kot država sama. Za velike načrte petletke je treba denarja in spet denarja. Sovjeti so iskali tudi doma posojilo. Toda kdo naj posodi boljševiški državi? Da ljudi privabijo, so uporabili način posojila s srečkami. Kdor posodi denar državi, ta naj bi ga ne dobil le nazaj kasneje, kot se dobi vrnjeno posojilo, ampak zadolžnica ali obveznica države, ki jo dobi v roke, ima posebno številko. In ta številka lahko zadene pri žrebanju. Torej upanje, da v tej loteriji, pri tem žrebanju, nekaj zadenejo, naj bi ljudi nagnalo, da posojajo državi in kupujejo obveznice. V neko vas pride boljševiški agitator in nagovarja ljudi za posojilo državi. Nekateri imajo prihranjenih nekaj rubljev in se dajo pogovoriti.

In glejte srečo! Ob prvem žrebanju zadene eden od bednjakov 1000 rubljev. Za bednjaka celo premoženje. Kaj storiti? V vasi še ni kolhoza. Kupi hitro nekaj zemlje in še eno kravo. Toda to je njegova nesreča. Komisija ga proglasi sedaj za kulaka. Po zakonu o kulakih pa mu morajo vse zapleniti. Iz vasi mora s trebuhom za kruhom. Sreča v loteriji ga je pahnila v nesrečo. Boljševiki hočejo biti železno dosledni. Tako ukrote kmete in jih spravijo v kolhoz. — Ta zgodba osvetljuje strašne razmere, ki kmetu ne puste živeti človeku primerno življenje.

Strašne posledice divjanja proti kmetom.

Posledice tega boljševiškega divjanja proti kmetom od leta 1929 dalje so bile za vso Rusijo strahotne. Kmet se ni mogel braniti z orožjem, ker so imeli boljševiki armado na svoji strani. Ni se mogel upirati boljševiškim agitatorjem, ker so ga sicer obsodili na smrt. Toda v njem se je uprlo veselje do dela. Delo je zanj zgubilo smisel.

V dobi, ko je naš slovenski kmet tlačanal, še hodil h graščaku na tlako, je nastal izrek, da ni vreden, da bi bil pokopan na blagoslovljeno pokopališče,

kdor se na tlaki pretegne. Tako so naši kmetje cenili tlačansko delo. Nič drugega ni bilo, ko je ruski kmet moral tlačaniti komunistom. Boljševiki so pozabili, da je kmet tudi človek in ne samo žival ali orodje, ki se obrabi in vrže potem proč. Kmete so ponižali v sužnje. Kmetu ni šlo v glavo, da bi moral delati za boljševiško propagando po svetu, ko ga ni prav nič zanimala.

Namesto napredka — nazadovanje. Kdo bo še delal z veseljem ?

Kako so vzeli kmetu vsako veselje za delo, se vidi iz tega, da ruski kmet v 20 letih pri obdelovanju zemlje ni prav nič napredoval. Napreduje v kaki stvari le, kdor ima za delo neko zanimanje.

Pridelek pšenice na ha je bil na pr. leta 1913, t. j. pred vojno, 8,5 q, leta 1932 pa 7,1 q. In pridelalo se je v Rusiji leta 1913 800 milij. q, leta 1932 samo 708 milijonov q, četudi se je oznanjalo vsemu svetu, da je posejane odnosno posajene površine v Rusiji leta 1932 134 milij. ha, dočim je bilo leta 1913 samo 105 milij. ha. Uradne številke niso nikjer več odgovarjale. Pa četudi je bilo posejano, kmet, ki je bil prisiljen v kolhoze in ki je bil prisiljen oddajati vse državi, ni delal od daleč tako kot je delal poprej. Da bi se trudil za umetna gnojila, za nov način dela, za stroje ni imel veselja, pa tudi sredstev ne. V svojem obupu je otopel in postal še bolj nemaren.

Pokolj živine.

Še strašnejše skoraj pa je, kako se je pokazal odpor kmetov proti kolhozom pri pokolju živine. Kmete so silili v kolhoz z vsem, kar so imeli in tudi z vso živino. Preden se je kmet vdal, pa je na tihem del živine poklal in pojedel. Ko je pritisnila zaradi neobdelane zemlje in zaradi rekvizicij kasneje lakota, se je ta pokolj živine še nadaljeval. Številke, ki jih priznavajo boljševiki sami, so porazne. Leta 1929 je bilo še 34 milij. konj, leta 1933 le še 16 milijonov. Goveje živine je bilo leta 1929 68 milijonov, leta 1933 le še 38 milijonov. Ovac in koz leta 1929 147 milijonov, leta 1933 le še 50 milijonov. Prašičev je bilo leta 1929 21 milijonov, leta 1933 le 12 milijonov. Doba od leta 1929—1933 je bila ravno doba najhujšega pritiska za vstop v kolhoze. Vojni minister Vorošilov je na strankinem kongresu sam žalostno priznaval, da je vol postal redkost v Ukrajini in da je za armado velikanski udarec, da se je število konj več kot za polovico znižalo.

Drugič lakota.

Toda vse posledice takega gospodarstva je prekosila ponovna lakota. V letih 1921—1922 je ruski kmet, kot smo povedali, strašno trpel za lakoto. Isto se je pojavilo deset let kasneje v letih 1933, 1934 in 1935. Kruto odvzemanje živil, o katerem smo govorili, se je množilo in množilo. Diktatura je hotela žita, da dobi denar in tuje blago za nove tovarne. Propaganda komunizma po vsem svetu je požirala milijone in milijone.

Odvzemanje živil.

Zato so odzemali kmetom vedno več žita. V letu 1928-29 so vzeli 10 milijonov ton. V letu 1929-30 že 16 milijonov ton. V letu 1930-31 22 milijonov ton. V letu 1931-32 23 milijonov ton. Torej čez 30% vsega, kar se je na žitu sploh

v vsej Rusiji pridelalo. Skrbno so pazili številni boljševiški agentje, ki jih je moral seveda tudi kmet vzdrževati, da ne bi kdo kaj prikriival.

Nočne tatvine lastnega pridelka.

Lačni kmetje so poskušali del s svojimi rokami posejanega žita odnesti ponoči s skupnega zemljišča, da bi prehranili sebe in otroke. Porezali so klasje in ga doma s palicami omlatili. Proti takim tatovom je izšel poseben dekret v letu 1932, po katerem se tatvina žita na zemljišču skupnega gospodarstva kaznuje s smrtjo. Da ubranijo žetev pred lačnimi kmeti, so bile poslone na deželo posebne čete. Pomagali pa so jim otroci, ki so bili že vzgojeni v komunizmu. Ti otroci — imenovali so jih pionirji komunizma — so naznanjali tatove komunističnim oblastem in dobivali za to nagrade. Zgodilo se je, da so v komunizmu vzgojeni otroci naznanili svoje lastne starše, ki so bili potem ustreljeni. Kam vodi človeška zaslepljenost!

Lakota pozimi 1932—1933.

Ze v začetku zime 1932 se je pojavilo pomanjkanje. To je tako naraslo, da se je začelo pomladi umiranje kmečkih množic. Najstrašnejše je bilo v Ukrajini. Množice sestradanih kmetov so se plazile proti mestom Kijev, Harkov, Rostov itd., da bi tam dobili kako hrano. Tam pred mestom in v mestu samem so obležali in umrli. Boljševiške oblasti so mrličče nakladale na tovrne avte in jih pokopavale v ogromnih skupnih grobovih. Oblasti so zabranjevale pohod na mesta, toda dostikrat vse ni nič pomagalo. Lakota je bila iznajdljiva. Toda kaj je pomagalo prodreti do mesta! Tudi mesta niso znala nahraniti sestradancev, ki so naprej in naprej umirali v strašnem številu. Ko se je pomladi na drevju pokazalo listje, so sestradani ljudje planili po njem, da so sploh nekaj dobili v želodce. Dober poznavalec Rusije, Ammende, trdi v svoji knjigi: »Ali mora Rusija stradati, da je po zelo nizki cenvi to leto umrlo vsaj štiri milijone ljudi za lakoto.

Drugo obupno leto.

Nič boljše ni bilo prihodnjo pomlad. Sestradani ljudje niso mogli več tako obdelati zemlje, tudi če bi jo hoteli. V Ukrajini je ostalo skoraj polovico zemlje neposejane, saj so ljudje tudi seme pojedli. Število živine je, kot smo rekli, strašno padlo. Revkizicije boljševikov pa se niso zmanjšale. Trinog Stalin je moral imeti denar, naj umirajo pri tem ruski kmetje, kolikor hočejo. Prizori iz leta 1933 so se ponavljali leta 1934. Le za to so boljševiki bolj skrbeli, da umirajoči sestradanci niso navalili na mesta, ampak da so jih ustavili z oboroženo silo že poprej. Umirali naj bi doma. V nekaterih primerih pa so spet pustili celim množicam, da so hitele v oddaljene kraje, misleč, da bo tam boljše. Tako so umirali po širnih planjavah Rusije in nihče ni več zvedel zanje. Le v mesta niso smeli nesrečneži, da ne jemljejo poguma pravim komunistom. Tudi za to so skrbeli boljševiki, da bi tujei, ki so zašli v Rusijo, ne videli strašnih posledic boljševiškega gospodarstva. Prejšnje leto se je namreč o lakoti le preveč zvedelo v zapadnih državah. Tudi iz Rusije niso pustili obupanih sestradancev. Proti meji Ukrajine, ki leži ob Galiciji, so prodirale množice kmetov, da bi prišle čez reko Zbruzh in se nasitile na tleh poljske države. Toda povsod ob meji so bile ruske straže, ki so ustrelile vsakega, ki bi po-

skušal rešiti svoje življenje pred lakoto z begom čez mejo. Sestranci so oprezovali toliko časa, kje bi dobili prehod, da so polagoma drug za drugim za lakoto umrli.

Zima 1934-1935.

Vojaška ofenziva boljševikov proti kmetu se je nadaljevala še tudi v letu 1934 in zato je tudi leta 1935 bila lakota po vsej Rusiji. Vsako izmed treh let lakote je poginilo kot žrtev kolektivizacije (skupnega gospodarstva) več kot bi jih padlo v veliki vojski. Po vaseh je pomrlo do 15% ljudi za lakoto. V veliki vasi Kazanskaja je ostalo od 8000 ljudi še 7000 živih. Lakoti so se pridružile tudi razne bolezni, zlasti tifus, ki je pobral ogromno število oslabilih ljudi. Strahota lakote je privedla do tega, da so ljudje začeli kot kanibali uživati človeško meso. To je bil višek boljševiškega nasilja.

Pri nas se še dandanes spominjajo ljudje lakote, ki je bila leta 1817. Sto let ni šlo narodu iz spomina, kaj pomeni lakota. Ruski kmet pa je pretrpel dve dobi strašnih lakot pod boljševiki. Če beremo ta strašna poročila, potem razumemo klic v litanijah: kuge, vojske in lakote — reši nas, o Gospod. Sedaj vemo, zakaj je papež ukazal naj se po sv. maši vsak dan moli: Odrešenik sveta — reši Rusijo, reši iz rok brezbožnih in brezsrčnih komunistov.

Brezsrčnost — brez primere.

Da so mogli sovjeti zidati ogromne tovarne, da so mogli zidati v Moskvi palače, da so se mogli pred vsem svetom bahati kot mogočna država, je moral ruski kmet poginjati. Včasih smo brali, kako so egiptovski faraoni silili ljudi na delo, ko so gradili ogromne piramide sebi na čast, brali smo o starih rimskih sužnjih, kako brezsrčno so poganski gospodarji z njimi postopali in jih nekaznovano morili, toda vse to daleč zaostaja za strahotami, ki jih je pod nasiljem Stalinovim preстал ruski kmet. Vsa nasilja od egiptovskih faraonov do babilonskih kraljev in rimskih cesarjev so se zrušila, prav tako se mora na tej krvoločnosti zrušiti tudi ruski boljševizem. Kmečka kri vpije na maševanje.

Rekli smo, da je sovjetska vlada znala skrbeti, da ne bi tujei preveč zvedeli o strahotah v Rusiji v teh letih. Pa tudi zunaj Rusije so znali z denarjem ustvariti razpoloženje za boljševiško Rusijo in tako so časopisi po velikih državah molčali kot mutasti — podkupljeni psi. Ruski kmet je plačeval tudi to podkupnino s svojim življenjem.

O nesreči so kar se je dalo molčali seveda tudi boljševiški listi. Ko pa je list »Pravda« ob priliki le moral omeniti lakoto, je zapisal, da je prav kmetom, da stradajo, zakaj pa ne ubogajo boljševikov.

Petletka ni uspela.

Toda dovolj o teh strahotah. Hitimo naprej z opisom razmer po tej dobi. Boljševiki niso uspeli z velikanskimi načrti, ki naj bi bili izvršeni v petih letih. Kmet ni pridelal tega, kar so hoteli od njega. Tudi kmetje, ki so trpeli in umirali pri gradnji kanalov in po severnih gozdovih, niso mogli rešiti petletke. Industrija je sicer ogromno napredovala, toda zadovoljiti ni mogla nikogar razen onih, ki so jo komandirali in imeli trenutno korist,

Spet odnehanje.

Prišla je doba, ko je moral Stalin zopet za nekaj časa odnehanjati, sicer bi ga prelita kri zalila. Značilno je, kot smo že opazovali, da se boljševiki zaletajo v spet malo popuste, da potem znova ostreje nastopijo. Vedno je njih odnehanje od popolnega komunizma le navidezno. Že leta 1932 je Stalin malo odnehal, ko je navidezno dovolil kolhozom, da smejo žito, ki še ostane potem, ko je država svoje pobrala, svobodno prodati. Toda to je malo pomenilo, ker je pač malo ali pa nič ostalo.

Zakon o artelih.

Popolna socializacija kmetijstva je torej doživela polom s strašnimi posledicami. 15. febr. 1935 so zato izdali nov zakon o skupnem gospodarstvu, ki so ga imenovali zakon o artelih. Artel je že star ruski pojem za kako skupno delo in sploh gospodarsko skupnost. Tega izraza so se poslužili sedaj boljševiki, ki so znova preurejali kolhoze, kolektivno kmečko gospodarstvo. Še naprej ostane po tem zakonu vsa zemlja državna last. Artelu se odstopi le v uporabo. Artel ali kolhoz je ne more prodati ali dati v najem. Novost pa je bila določba, da dobi iz te zadružne zemlje vsak posamezni kmečki dvor za osebno uporabo: hišo in kar je okrog nje ter majhno parcelo zemlje, ki more obsegati do 1 ha, v nekih krajih celo več. Rediti sme za svojo uporabo eno kravo, dve teleti, svinjo z mladiči, perutnino, zajce ter do 20 panjev čebel. Kjer je živina bolj razvita, sme rediti tudi do tri krave.

Ob tej priliki naj omenimo, da so še tudi ostale čiste komunistične ustanove, kjer je ostalo vse skupno. Tako bi lahko delili kolhoze v čiste komune in one, ki so urejeni po zakonu o artelih, torej z malo osebno uporabo zemljišča.

Organizacija artela.

Polje ostane torej isto v vsakem primeru. Skupno rede živino. Skupno ostane vse delo na tej skupni zemlji. Delavci so urejeni v delavske brigade, ki stoje pod vodstvom brigadirja. Ta skliče vsako jutro delavce in jih pelje na delo. V velikih kolhozih se tudi posebej specializirajo: eni za obdelavo pšenice, drugi lanu, tretji ovsa itd. Ker so na skupnem delu, imajo seveda tudi skupno kuhinjo. Delavci stoje pod nadzorstvom brigadirja ves dan. Ta zapisuje, koliko je kdo delal in kako je delal. Torej približno tako kot so v starih časih valpti nadzorovali tlako.

Kako se deli?

Najprej mora od pridelkov dobiti država svoj delež. Oddati morajo po sedanjem okrog 25% pridelka, torej nekako četrtino. To je davek. Toda doba divjega odvzemanja je toliko omiljena, da država tudi za to nekaj plača. Plača po neki določeni čisto nizki ceni. Tako plača država za kilogram žita 10 kopejk, ki ga potem proda državljanu po rublju. Torej plača desetino vrednosti, le toliko, da nima to videza polne rekvizicije. Ta oddaja kmečkega pridelka vzdržuje ves tako zvani napredek sovjetske industrije. S tem da to dalje po visoki ceni prodajajo, vzdržujejo vse uradništvo, vso propagando komunizma y inozemstvu itd.

Ko je država odpravljena, se deli ostalo na dvoje. En del za seme za rezervo in za vzdrževanje mašinsko-traktorskih postaj, o katerih bomo še govorili, drugi del se razdeli med kmete. Razdeli se po izvršenem delu. Čim več delavcev in čim več delovnih dni je dala kaka hiša, tem več dobi. V čistih komunah, ki smo jih zgoraj omenili, pa se razdeli vse po številu prebivalcev. Ko dobi družina, kar je nanjo odpadlo, more to tudi svobodno prodati.

Koliko pride na osebo?

Ce hočemo dognati, koliko dobi vsak kolhoznik od pridelkov, smo navezani na številke iz sovjetskih poročil. Marsikaj napišejo sovjeti o sebi samo za reklamo. Skrivajo radi svoje napake in povečajo dobre strani. Pa vendar zaradi poznanja razmer nekaj primerov.

V kolhozu, ki se imenuje »Rdeči oktober«, je prišlo na vsakega delavca za dan dela v jeseni: 1600 gramov rži, 100 gramov pšenice, 900 gramov prosa. Potem 5 kg melon in kumar in 4 kg sena. Denarja je prišlo na delovni dan okrog 2 rublja. Sovjetski list »Pravda« piše 19. aprila 1937, da je prišlo v kolhozih povprečno za vsak delovni dan na delavca 2—3 kg žitaric in 1½—2 rublja v denarju. Za celo leto 556—913 kg raznega žita in 417—662 rubljev. Tako bi družina, ki ima recimo 6 oseb, med temi tri odrasle delovne moči in tri, ki ne pridejo za delo v kolhozu v poštev, dobila od 1670—2750 kg žita in 1250—1900 rubljev na leto. Za vsako izmed šestih oseb torej okroglo 1 kg raznega žita na dan, in če preračunamo ruske rublje v dinarje, en dinar v denarju. Kako se s tem shaja, je odvisno seveda od tega, kar se še drugega pridelava razen raznih žit. Koliko pa se da kupiti za ta denar, je odvisno od cen blaga, ki ga mora kmet kupiti. Prinesli smo že primer, koliko se je dobilo na Ruskem pred vojsko za 100 kg rži in koliko se je dobilo leta 1928. Iz tega je bilo razvidno, da je vrednost kmečkega dela padla preko polovice. Po l. 1928 se te razmere nisoboljšale, ampak močno poslabšale v škodo kmetu, ker je sovjetska država silno pospeševala industrijo in držala visoko cene industrijskim pridelkom. Francoski pisatelj, iz katerega to povzemamo, pravi, da bi z gornjim dohodkom nobena francoska kmečka družina ne shajala.

Kmet obdela najboljše svojo zemljo.

Kmet se je z vsem srcem posvetil koščku zemlje, ki ga mu je novi zakon o artelih prepustil v osebno uporabo. Ubežnik iz Rusije popisuje v bolgarskem listu »Rodina« skrb za tako zemljo takole: »Vse, kar pripada kmetu osebno, je skrbno negovano. Vse je v najlepšem redu na tem kosu zemlje. Vse je pravočasno in dobro obdelano. Zakaj? To smatra za svojo lastnino! Plod njegovega dela pripada njemu in njegovim, namesto da se z njegovimi pridelki pomaga rdeči Španiji ali francoskim komunistom«

Ta kos zemlje je kmet tudi skušal razširiti, navadno na škodo kolhozne zemlje. Začel je treti n. pr. gmajno in jo obdelovati, zanemarjal pa je delo v kolhozu. Tudi v najem je skušal dobiti zemljo od kolhoza kjer koli. Marsikje so kršili na ta način kolhozi sami v veliki meri zakon o artelih in kot bomo slišali kasneje, je začela zemlja skrivnostno izginjati.

Kaj se pravi delati na svojem, se je pokazalo zlasti pri živini. Naenkrat je spet začelo rasti število živine, o kateri smo pisali, kako je padla. V enem letu se je goveja živina pomnožila za 16%, svinje pa celo za 62%.

Koliko je kolhozov in kakšni so.

Računajo, da je na Ruskem preko 120 milijonov kmetijskega prebivalstva in 23 milijonov kmetijskih dvorcev ali posameznih družin. Te so boljševiki po večini, kot smo slišali, z nasiljem socializirali in spravili v kolhoze. Kot smo že omenili, je število kolhozov hitro raslo, saj je bil kmet prisiljen stopati vanje. Če ni pristopil, ni mogel več živeti v taki vasi. Po sovjetskih podatkih je bilo leta 1933 v kolhozih že 65% vseh kmetov. Kolhozov je bilo takrat 224.000 in kmetijskih dvorcev v teh kolhozih 15 milijonov 200.000. Leta 1936 je bilo v kolhozih že 89% in marca meseca 1939 je Molotov izjavil na kongresu komunistične stranke, da jih je že 93%. Posameznih kmetij bi torej bilo po raznih raztresenih krajih le še 7%.

Po obsegu so ta skupna gospodarstva zelo različna. Kolhoz, ki se imenuje »Stalinc, blizu Saratova, n. pr. obdeluje 8000 ha in združuje 400 družin. Ima pa 240 konj, 98 kamel, 700 ovac, 300 krav, 150 svinj. Čudno majhno je število živine. So pa tudi še večji kolhozi, celo s 23.000 ha. Mnogi so pa zopet sorazmerno majhni. Razmere v ogromni Rusiji so pač v raznih krajih različne. Tudi boljševiški vpliv ni povsod enako mogel priti do veljave, ker so nekatere vasi daleč od velikih mest.

Komune.

Toda tudi tak artel ali kolhoz, kot smo jih zgoraj opisali, ni končni cilj komunizma. Tisti košček zemlje, ki ga kmet sam uporablja, še vedno boli prave boljševike. Oni bi želeli, da se vse spremeni v prave komune, to se pravi, v take kolhoze, kjer je prav vse do zadnje kokoši in do zadnje motike skupna last. Prav za prav moramo reči: ne skupna last tistih kmetov, ampak skupna last cele države. Tudi vse, kar se pridela, naj bi se razdeljevalo ne po delu, ampak po potrebi. Ta cilj imajo boljševiki vedno pred očmi. Stalin je na 17. kongresu stranke 1934 to tudi odločno izpovedal: »Komuna je višja oblika skupnega gospodarstva. Ne, pravi, sedanja skupnost, ki se naslanja še na naziadnjaške načine dela in ne pridelava zadosti, ampak bodoča, ki se bo rodila na višje razviti kulturi in v obilju pridelkov. Rodila se bo ta kmetijska komuna, ko bodo polja in staje artelov plavale v obilici žita, živine, perutnine, povrtnine in vseh vrst pridelkov.«

Traktorske postaje.

Ko govorimo o tem, kako se trudijo boljševiki za ustanavljanje kolhozov, moramo povedati, da se na neki način trudijo tudi za napredek teh kolhozov. Ker jim je pred očmi le industrija in napredek industrijskega delavca, ki tvori jedro komunistične stranke, hočejo tudi kmeta navaditi predvsem na stroj. Da bi kmet bolje in hitreje obdelal zemljo, so ustanovili s hvalevrednim namenom posebne strojne traktorske postaje. Teh postaj je zelo veliko po vsej Rusiji. Stroji na motor gredo iz teh postaj obdelovat kolhozom zemljo, zato pa morajo kolhozi postaje seveda vzdrževati. Določen del žetve gre v jeseni najprej državi, kot smo zgoraj povedali, takoj naslednji pa postaji za traktorje. Priznati je treba, da hočejo modernizirati ruskega kmeta. V tem oziru bi bilo samo pozdraviti vpeljavo strojev. Da pa more stroj priti do veljave, je treba seveda velikih površin. Zato so tudi iz tega razloga pritiskali s tako silo na ustanovitev kolhozov. Do prave veljave in do pravih uspehov pa doslej ti stroji niso prišli. Manjka jim pa predvsem izvežbanih delavcev za vodstvo teh mo-

tornih strojev. Boljševiški listi sami mnogokrat tožijo, koliko teh strojev se pokvari in da jih nihče ne zna popravljati. Pa tudi pri kmetih ti stroji nikakor niso priljubljeni, ker jih smatrajo kot eno izmed sredstev boljševizma, kako kmetu vzeti pravico do zemlje in pridelkov.

Zivljenje v kolhozih.

Nemarnost.

Poslušajmo o sedanjem življenju v teh skupnih gospodarstvih. Samo take stvari bomo navedli, ki so napisane v sovjetskih listih. Kažejo nam pa jasno, kako prisiljeno je to skupno življenje in kakšne posledice rodi.

»Pravda« v Leningradu od 27. februarja 1937 opisuje kolhoz »Jufimovo« v leningrajski pokrajini: »Vse je tiho v vasi, nikogar ni na cesti. In vendar bi bil čas, da se čisti žito in da se začne gnojiti polje. Danes ne dela nihče. (Bila je nedelja, ki pa za boljševike ne velja.) Predsednik kolhoza Mihajlov leta po vasi brez določnega cilja in dopoveduje: »Nočejo delati, vse zastonj. Jaz ne morem nič napraviti. Pri božji ljubezni, posredujte pri pokrajinskem odboru, da me razreši mesta predsednika kolhoza.« Jufimovo je vas — piše dalje »Pravda« —, kjer je mnogo tako imenovanih starovercev. Neumni pobožnjaki imajo še vedno vpliv pri teh ljudeh. Čudno je videti otroke kolhoznikov, ko se križajo in klanjajo pred svetimi podobami. Ko pride iz šole desetletna hči predsednikova, se vrže pred sveto podobo na tla. Sovražniki komunizma in pobožnjaki vodijo kolhoz v pogubo. Predsedniki se neprestano menjavajo. Ne daleč od Jufimovega je drugi kolhoz z naslovom »Leninova pot«, ki ni prav nič boljši. Toda pokrajinski odbor ne stori nič, da bi se ta položaj zboljšal.« Tako se krega dopisnik boljševiškega lista nad kmeti, ki nimajo smisla za skupno delo in komunizem.

Kaj delajo s konji.

Isti list opisuje, kako v leningrajskem okraju delajo s konji po kolhozih. V kolhazu »Zaklinski« je bil konjar, ki je sklenil, da gre na obiske. Mirno je zaklenil hlev, ki je bil last kolhozov, in pustil konje dva dni brez hrane in pijače. V kolhozih južno od Leningrada je poginilo zaradi podobnih nemarnosti v letu 1936 316 konj. V nekaterih kolhozih so konji tako oslabei, da ne morejo delati. List, ki to piše, pravi, da se oblasti ne zmenijo mnogo za take škode, češ da je vloga konj itak končana, ker bodo vse nadomestili s traktorji. Kljub temu je prepovedal pokrajinski odbor, da bi pustili take suhe in izčrpane konje v mesto, to pa zaradi tujcev, da te nemarnosti ne bi videli.

Kolhoz »Proletarsko življenje« (kot vidimo, dajejo kolhozom radi imena, ki spominjajo na delavsko življenje in na revolucijo) je dobil 18 kobil belgijske pasme. Nikdar niso videli v tem kraju tako lepih konj. Toda kmalu je bilo drugače. Predsednik kolhoza je prodal druge konje in vse delo so morale opravljati te kobile. Kmalu jih je bilo samo 11. Pa še te so bile tako izdelane, da so komaj stale na nogah in da ni bilo pričakovati od njih nobenih žrebet več. Konje so izročili v oskrbo konjarju, ki je bil že nekoč obsojen na pet let ječe. Tako gospodarijo z živaljo, ki je skupna last,

Še nekaj zgledov nemarnosti, kjer je vse skupno.

Govorili smo zgoraj o vpeljavi traktorjev. Za vodstvo traktorjev so organizirali v traktorski postaji »Kamčaski« poseben tečaj. List, ki kritizira ta tečaj, piše: »12 kolhoznikov se je vpisalo. Pouk, ki so ga dobivali, je bil dejansko enak ničli. Ne vedo, kaj je traktor in ne, kako se z njim dela. Vse tri mesece, ko je bil tečaj, niso delali prav ničesar. Vprašanje je, kdo si je izmislil ta tečaj in poslal iz kolhoza ljudi na tečaj, ko je doma dovolj dela. Zakaj se meče denar skozi okno.«

Kako se kmetje v kolhozu branijo skupnega dela, priča sledeči izpisek iz boljševiskih listov: »Mnogi upravniki kolhozov se trudijo, da bi zmanjšali površino obdelane zemlje. Zemlja kolhozov izginja. Vse to delajo goljufi, ki izpreminjajo obdelavno zemljo nalašč v pašnike, da bi jim bilo treba manj delati za skupnost. Tako je vodja poljedelskega oddelka v okraju Temkinski spremenil 8000 ha obdelavne zemlje v pašnike. Tako je drugi uradnik Matevanski naročil podrejenim, da se zaznamuje dosedanja obdelavna zemlja kot močvirje ali kot grmičevje. Vse to, ker se jim ne ljubi delati in ker pod roko puste, da si posamezen kmet razširja njemu prepuščeno zemljo na škodo države.«

Kakšna je nemarnost zaradi tega, ker ni veselja za delo v skupnosti, priča poročilo lista »Izvestja« o delu traktorskih postaj: »Za cel mesec določeni načrt mlačeve je postaja izvršila le za 27%. Mlatilnice stoje brez dela cele dneve. Žito mečejo v kupe in tako obleži. Žito leži na kupih in se zgreje. Marsikje je postalo črno. Začelo je že kliti. Toda direktor traktorske postaje se nič ne meni. Na nekaterih krajih pšenice niti poželi niso ob pravem času in sama na njivi propada.«

To je blagoslov skupnega dela, na katero so nagnali boljševiki ruskega kmeta in na katerem sedaj vsa Rusija trpi. Tudi kritike listov pri tem ne pomagajo dosti.

Goljufije, tatvine, zločini.

Kakšni so predsedniki kolhozov, kažejo številke iz pokrajine Aleksandrovsk. V tej ukrajinski pokrajini je 5376 kolhozov. V letu 1936 je bilo odstavljenih 1448 predsednikov teh kolhozov. Velikemu številu 315 so dokazali različne zlorabe.

V kolhozu »Zmagac« so kratkomalo vse konje, ki so bili last kolhoza, razdelili med posamezne kmete. Ko je neka kmetica Tataurova protestirala, so jo izključili iz kolhoza. Tako malo se v nekaterih krajih brigajo za zakon o artelih.

Zločinci — predsedniki.

V vasi Berdjajovo je predsednik imel naravnost zaupne zveze z zločinci in je moral biti odstavljen. List, ki to poroča, pravi: »Mislilo bi se, da bodo pazili pri pokrajinskem odboru, koga napravijo za novega predsednika. Toda dva tedna kasneje je bil imenovan za predsednika državljan, ki je imel že neštetokrat opraviti s sodiščem. In teden dni potem, ko je bil imenovan, je bil že spet obsojen na šest mesecev prisilnega dela.«

Predsednik kolhoza »Nikitenko« je nadlegoval delavko Vakulenko. Ta je bila znana kot dobra delavka in je pripadala fistim komunistkam, ki so se odlikovale kot stahanovci, to je posebno navdušeni komunistični delavci. Pa ji vse to ni nič pomagalo. Ker ni marala predsednikovih vsiljivosti, je bila sama in vsa njena družina izključena iz kolhoza.

Predsednik kolhoza »Leskine« v okraju Saratov je na svojo roko izključil nezakonito 27 kolhoznikov.

Tako naštevajo boljševiški listi sami zločin za zločinom, ki ostane v teh razmerah nekaznovan. Taki so uspehi nasilja nad kmetom. Vsi kmetje se čutijo kot v jetnišnici, od koder morajo hoditi na prisilno delo, zato rastejo goljufije in zločini.

List »Komuna ob Volgi« piše avgusta 1937: »V noči 22. julija so v kolhozu »Stalinski« tatovi porezali od snopov klasje in ga odnesli. Predsednik kolhoza s svojo nemarnostjo je kriv. Postaviti bi moral stražo na polje.« Po 20 letih sovjetske moči je torej še vedno treba stražiti žetev, da nesrečno prebivalstvo ponoči ne pride in ne poreže klasja in tako ne poginja od lakote. Ta zgled tatvine meče najjasnejšo luč na razmere v Rusiji.

Kako »volijo« predsednika.

Ko govorimo toliko o predsednikih, pogledjmo še, kako take predsednike kolhozov volijo. Po predpisih je seveda volitev svobodna in vsi člani kolhoza imajo pravico voliti. V resnici pa je precej drugače. Takole opisuje list »Komuna ob Volgi« volitev v kolhozu »Druga petletka«. Člani so se zbrali in izvolili novega predsednika, nekega Dijanova. Toda ta rezultat ni ugajal odposlanecu pokrajinske stranke komunistov. Ta skliče ljudi k novi volitvi. Kolhozniki izvolijo drugič Dijanova. Toda odposlanec odločno izjavi, da ta ne bo. Neka ženska ugovarja v imenu svobode, toda odposlanec komunistične stranke jo da izgnati z zborovanja. Nato predlaga odposlanec stranke nekega Gavrilova, ki je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine. Kmetje se upirajo. Odposlanec pa jim reče: »Toliko časa bom tukaj in vas ne izpustim, dokler se ne izvrši moja volja.« Končno jih nekaj le dvigne roko za Gavrilova in odposlanec stranke ga proglasi za predsednika kolhoza. Tako komunistična stranka sama postavlja kmetom za predsednike zločince.

Zakon z dne 27. maja 1939.

Govorili smo že o tem, kako kmetje tisti košček zemlje, ki jim po zakonu o artelih ostaja v lastno uporabo, poskušajo razširiti. Lansko leto so boljševiki začeli gonjo proti kmetom. Začeli so zbirati podatke, kako so kršili posamezni kmetje in celi kolhozi predpise zakona o artelih. V pokrajini Stalinovo so dognali, da je 11.032 kolhoznih dvorcev imelo preveč zemlje. V nekaterih primerih so si kar razdelili nekaj kolhoznih njiv in jih obdelovali kot svoje. Nekateri kmetje so že delali kar samo na svojem in niso hoteli več delati v kolhozu ali pa le toliko, da jih niso izključili. Bili so dalje primeri, da so predsedniki sami od kolhozne zemlje dajali svojim sorodnikom. Zlasti pa so kršili zakon o artelih s tem, da so redili več živine po posameznih kmetijskih dvorcih kot je bilo dovoljeno in da se niso brigali za živino, ki je bila skupna. Tako trdi boljševiška propaganda, ki utemeljuje novi zakon z dne 27. maja 1939. In verjetno bo že precej resnice na tem.

Da bi to preprečili, prepoveduje ta zakon vsako kršenje prejšnjega zakona o artelih in določa, kako je treba čuvati kolhozno zemljo pred zlorabo od strani posameznih kmetov. Kdor bi ta dekret kršil, se izključi iz kolhoza. Ali bodo s tem dekretom boljševiki kaj dosegli, je seveda vprašanje nasilja, ki ga bodo izvajali nad kmeti. Ta dekret nam priča torej zopet o neprestanem boju med boljševiki in med kmeti, ki hočejo imeti zemljo v svoji lasti.

Kaj so to sovhozi?

Doslej smo mnogo govorili o kolhozih, t. j. kolektivnem ali skupnem gospodarstvu. Toda sovjeti hočejo tudi posebno državno poljedelsko gospodarstvo. To imenujejo sovjetsko gospodarstvo ali na kratko sovhoz. Ze ob revoluciji so nekaj poljedelske zemlje rešili boljševiki pred razdelitvijo, ki so jo izvrševali kmetje. Kasneje pa so iz opuščenih veleposestev, zlasti pa iz zboljšanja doslej slabo naseljenih krajev poskušali napraviti velikanska gospodarstva, na katera so sovjeti posebno ponosni. Z dekretom z dne 16. marca 1928 je bilo sklenjeno, da se napravijo posestva z 10.000—30.000 ha. Ta velikanska posestva naj bi po 3—4 letih prinašala 100 milijonov pudov žita (pud je 16 kg). Za to bi bilo treba vse površine 4,5—5 milijonov ha. To naj bi bile cele tovarne žita. Tega seveda niso niti od daleč dosegli in je ostalo pri sanjah komunistov. Za vse to ni bilo pripravne zemlje in tudi denarja za izboljšanje ni bilo na razpolago. Precej pa so dosigli.

Največja »kmetija« sveta.

Največji sovhoz meri 220.000 ha (več kot ena osmina Slovenije). Na tej največji kmetiji — če se sme uporabljati ta izraz — pridelujejo v prvi vrsti pšenico, nekaj tisoč ha je odločenih tudi za oves, ječmen, proso, koruzo. Ne smemo seveda misliti, da se da vsa ta zemlja obdelati. Živali imajo malo. 177 konj, 112 krav, 12 bikov. Nasprotno pa je za delo 196 traktorjev. Eden od njih, največji, zorje 1 ha v eni uri. Stroji, ki žanjejo, požanjejo v eni uri 4 ha. Osebj, ki vodi vse obdelovanje, obstoji iz sledečih: 5 ravnatelj, 30 načelnikov, 172 voditeljev traktorjev, 300 mehanikov, 3 inšpektorjev mehanikov, 30 statistikov, 1580 delavcev, moških in žensk, 400 mladih ljudi od 14.—18. leta, ki so stalno nastavljeni, in v žetvi se uporablja še 1618 sezonskih delavcev. To velikansko posestvo je obljudeno, če štejemo še otroke, z okroglo 10.000 dušami.

Najprej je treba poudariti, da so poročila iz sovjetskih virov. Potem pa moramo poudariti, da je razsežnost nekaj izrednega in da je to obdelovanje povsem tovarniško. Vse je stroj, mehanično delo. Delavstvo dela, kolikor mora in kolikor je nadzorovano. Kaj to pomeni pri kmetskem delu, ve vsakdo. Pri kmetskem delu je lenuhu lažje uiti nadzorstvu kot v tovarni. Če to pomislimo, razumemo, da tudi po boljševiških virih dosedanji uspehi niso zadovoljivi. Pridela se sorazmerno malo. Voditelji si belijo glave, kako bi preuredili obdelovanje, da bi več neslo. Mogočno zveni, če slišiš o silnih traktorjih, toda če bi povsod tako obdelovali zemljo, bi se po sodbi francoskega pisatelja svetovna produkcija žita zmanjšala za dve tretjini. Četudi so obdelali tako mnogo doslej neobdelane zemlje, je vendar uspeh v primeri s stroški in delom majhen.

Vse podržaviti.

Kako so rasli sovhozi in kolhozi, vidimo iz primerjave, koliko je bilo obdelane in z žitom posejane zemlje. Leta 1929 je bilo v sovhozih posejanih poldrugi milijon ha, v kolhozih 3.400.000 ha. Posamezne kmetije pa so takrat še posejale 91.100.000 ha. Leta 1923 je bilo v sovhozih posejanih že 10.800.000, v kolhozih 75 milijonov in na posestvih posameznih kmetov le 15.700.000 ha.

Socializiranje zemlje je torej hitro raslo v kolhozih in sovhozih. Ne pozabimo, da je končna misel boljševikov vse spraviti v državno last in v državno gospodarstvo. Zato je tudi njih končni ideal sovhoz. Tudi kolhozi naj bi sčasoma postali sovhozi,

Popoln neuspeh.

Kaj bi bilo treba ruskemu kmetu?

Vse, kar smo doslej slišali o gospodarstvu v sovhozih in o gospodarstvu v kolhozih, nam priča, da so imeli boljševiki nesrečno roko, ki je samo kmeta tlačila, ni pa izboljšala ruske zemlje in ni dvignila pridelkov te zemlje. Ruski kmet je imel malo zemlje. Rusija je sicer ogromna, toda ogromne pokrajine v Rusiji so nerodovitne. Tisti kraji pa, ki so rodovitni, so gosto naseljeni. Ruskemu kmetu je torej manjkalo zemlje. Zato bi bilo **prvo vprašanje**, kako to zemljo res dobro obdelati, dobro pognojiti, kako začeti z novim načinom dela, kako res pravilno uporabiti stroje in druge moderne pripomočke. Ruski kmet je zaostal v obdelovanju zemlje. Četudi je njegova zemlja rodovitna, le primeroma malo rodi. Ko so prišli nekateri estonski kmetje v rodovitne ruske pokrajine in se tam naselili, so pridelali po petkrat več, kot pa je pridelal ruski kmet po starem. Naučiti bi torej bilo treba kmeta, da bi to malo zemlje res dobro obdelal. To je **prvo vprašanje**. **Drugo veliko vprašanje** pa je, kako pridobiti novo obdelavno zemljo. Rusija je obširna in bi se še dobila zemlja za kmeta, toda treba bi jo bilo izboljšati in napraviti sposobno za obdelavo. Za to je treba tudi znanja, zlasti pa denarnih sredstev, ki jih posamezen kmet ne zmore, ampak le država.

Veselje do dela.

Vse to so boljševiki v glavnem hoteli, toda v vseh teh stvareh so začeli čisto narobe. Niso delali s kmetom, ampak preko njega in proti njemu. Namesto da bi kmetu zemljo pustili v njegovi lasti, pa ga učili in mu pomagali, da jo izboljša, so mu zemljo vzeli ter jo proglasili za državno last, zraven pa so ga učili komunizma. S tem pa so mu vzeli glavno stvar, ki je potrebna pri delu, in to je **veselje do dela**. Protinaravno so tlačili kmeta k tlom, ta pa se je upiral in sovražil tudi to, kar so mu boljševiki morda novega dobrega prinesli. Nasilje rodi zmeraj protiodpor. Vzmet, ki jo pritiskaš, se ukloni in je stlačena, dokler jo tiščiš. Toda vedno je pripravljena, da se zopet dvigne, kadar pritisk odneha. Tudi ruski kmet se navidezno ukloni, v resnici se pa na neki način neprestano upira boljševizmu. Pri tem pa ruska zemlja propada in vstaja nered na vseh koncih in krajih. Ubežnik, ki je prišel iz Rusije in ki smo ga že omenili, piše: »Morete si misliti, kaj čuti ruski kmet, kadar vidi cele griče pšenice zložene po postajah brez strehe in v blatu. Dobro ve, da so to plodovi njegovega dela, pridelki njegove zemlje. Sam mora stradati, oblasti pa pridelano blago s svojo nemarnostjo uničujejo. Pri teh pogojih je jasno, da ne more biti prijatelj socialističnih oblastnikov in njihovega načina dela.«

Sami priznavajo, da ne znajo.

Zato ni Rusija prišla nikamor naprej v dobi boljševizma. Glavno na Ruskem je žito. To so izvažali pred vojno v veliki meri. Sedaj pa ugotovi neki pariški list, da se je od leta 1913 produkcija žita v Rusiji dvignila samo za 9%, dočim je v istem času zrasla v Nemčiji za 28%, v Argentini za 49%, v Avstraliji za 52% in v Italiji za 55%. Ta nezadostni porast produkcije žitaric v Sovjetski Rusiji še bolj pade v oči, ako to primerjamo s porastom prebivalstva, ki je zraslo za 19%. Za vsakega prebivalca v Rusiji je torej danes manj kruha, kot ga je bilo, preden so nastopili boljševiki. Neuspeh je popoln.

Molotov je sam na kongresu leta 1932 priznal odkrito: »Organizirali smo desetine tisočev kolektivnih gospodarstev, nismo pa znali voditi teh organizacij. Nismo znali organizirati osnovnih poljedelskih del, kot je žetev in spravljanje žita.« In leta 1934 je na XVII. kongresu Rudzutak, komisar za kmetijstvo, rekel: »Napravili smo veliko sovjetskih gospodarstev za živino, toda tega pa ne moremo reči, da se nahajajo na višini svoje naloge.«

Izvoz je padel.

Omenili smo že izvoz iz Rusije. Da bi rešili komunizem in svojo sovjetsko politiko, so boljševiki hoteli za vsako ceno izvažati in prodajati v tujino. Toda z vsemi nasilji nad kmeti, o čemer smo govorili, niso mogli doseči izvoza, ki je bil pred vojno. Pred vojno je Rusija izvozila leta 1913 žita 70 milijonov q, leta 1929 samo še 10 milij. q. Pri strašnih odvzemih leta 1930 in 1931 se je končno posrečilo izvoziti 52 milij. q. Zato pa je bila doma strašna lakota. Komaj pa so malo odnehali z odvzemom, je padel izvoz zopet na 18 milij. q.

Polom je popoln.

Polom ruskega kmetijstva po boljševikih je tak, da ga ne more nihče skrivati brez ozira na to, kaj je pri tem ruski kmet pretrpel. Francoski profesor Lescure kratko povzame, da je glavni vzrok to, da so kmeta in njegovo delo militarizirali (po vojaško uredili) in uničili osebno in družinsko izrabo zemlje. S tem da so kmetu odvzemali pridelke ali pa jih plačevali po smešno nizki ceni, ki se ni dala primerjati s cenami na svobodnem trgu, so mu vzeli voljo do dela. Zato, pravi, se je pač zgodilo, da se je tu in tam več posejalo kot v prejšnjih časih, zato pa manj našelo. Kot pri kolhozih, pravi profesor, pa je tudi v sovhozih. Tudi v teh se je pokazalo, da delo samo plačanih ljudi od daleč ni podobno delu človeka, ki ima od dobro izvršenega dela korist. Politika komunizma je zmagala nad gospodarstvom in to je pripeljalo Rusijo do nesreče, v kateri se nahaja.

Nesposobnost komunistov.

Širokoustnost in neznanje.

22 let je imel boljševizem čas, da pokaže, kaj zna. Pokazal je svojo veliko nesposobnost. Hotel je z glavo skozi zid, videl je pred seboj samo komunizem, zato je žel, kot smo videli, v kmetijstvu popolne neuspehe. Svojo komunistično ureditev gospodarstva so dosegli le s krvjo in nikomur v korist. Rusija je danes rdeča, toda rdeča v prvi vrsti od krvi. Milijoni ruskih kmetov, ki so jih boljševiki pomorili, izgnali z njih domov, pognali v Sibirijo ali na delo v severne gozdove, kjer so pomrli; milijoni, ki so se sestradani zrušili v smrt od lakote, bodo večno pričali ne samo o divjaštvu komunistov, ampak tudi o njihovi nesposobnosti za urejevanje človeške družbe. V svoji domišljavosti so pobili ali pa izgnali vso rusko inteligenco, potem pa so začeli delati poskuse po nauku juda Marksa nad ruskim delavcem in nad ruskim kmetom. Poskusi so se ponesrečili in so se morali ponesrečiti, ker tisti, ki so poskušali, niso nič znali. Znali so le govoriti široko o svobodi in enakosti. To pa je bilo tudi vse. Ko so tako kmetu govorili, da so mu prinesli svobodo, so ga v resnici napravili

za brezpravno rajo. Včasih smo brali, kako so pred sto leti Turki po Balkanu preganjali krščanske kmete in kako so jih mnogokrat izropali vsega. Kristjan je bil za Turka brezpraven — raja. Zgrazali smo se nad divjimi Turki. Vse bolj nesrečna je raja ruskih kmetov pod komunizmom ruskega boljševika. Zraven pa mora ta kmet prenašati še strašno hinavščino, da mu govore o odrešenju in svobodi.

Polomije na vseh poljih.

Pa tudi na polju industrije niso njihovi uspehi niti od daleč taki, kot se je napovedovalo in pričakovalo. Tudi tu so razmetavali denar in delali v svojem neznanju poskuse. Ob reki Dnjepru, ki ima velike padce, so napravili ogromne elektrarne, ne da bi se vprašali, komu bodo oddajali to elektriko. Šele potem so začeli premišljevat, katere tovarne bi se dale napraviti v bližini teh ogromnih elektrarn. Posnemali so napredek zapadnih držav, ne da bi znali ločiti, kaj je dobro za Rusijo in kaj ne. Hoteli so biti samo velikopotezni.

Dokaz nesposobnosti — na Finskem.

Tudi zunanji dokaz svoje nesposobnosti so doprinesli najbolj sedaj s svojim napadom na finsko državo. Rusija je država z okroglo 170 milijoni prebivalcev. Stalin ukaže in vojaštvo te ogromne države napade majhno finsko državo, ki ima 4 milijone prebivalcev. Že več kot dva meseca se trudijo, da bi premagali Fince, pa ne morejo nikamor. Bog zna, kdaj se jim to posreči. Pa zakaj? Ker so jih bila sama usta tudi pri oboroževanju in vežbanju njih vojske. Kdor je kaj razumel in imel kako svojo misel, so ga rdeči kričači zatožili, da ni dober komunist, in bilo je po njem. Njih vojaštvo danes ne pozna nobenega reda, nima voditeljev, ki bi kaj razumeli, in ne ve, kako ravnati z orožjem. Človeka so hoteli napraviti za stroj, toda ta stroj je odpovedal, ko ga je bilo treba postaviti nasproti človeku, ki nekaj razume, ki sam misli in dela in ki ljubi svojo domovino.

Zato vidimo prav ob tej vojski proti Fincem, da je pravih komunistov na Ruskem dejansko malo. Za komunizem so njihovi izšolani agitatorji, drugi pa so ustrahovani ljudje, ki so prisiljeni, da morajo tako peti, kot jim Stalin žvižga.

Izpoved ujetega sovjetskega vojaka.

Značilna je izpoved sovjetskega vojaka, ki so ga ujeli Finci. Ko so ga vprašali, kaj je, je povedal, da je kmet v kolhozu. Ko so ga vprašali dalje, ali je član komunistične stranke, je odločno odvrnil, da ni. Komaj desetina vojakov, pravi, je komunistov. Vprašali so ga, ali bi hotel nazaj v Rusijo. Odgovoril je, da ne želi tega, in sicer zato ne, ker se mu je skrajno slabo tam godilo. Le to je pristavil, da bi svoje otroke še rad videl. Vprašali so ga potem, zakaj se Rusi vojskujejo proti Fincem. Izjavil je, da vojaki pač morajo naprej in nič ne pomaga. Kdor bi se upiral, ve, kaj ga čaka. Ustrelili bi ga kakor že toliko drugih.

Taka je tedaj armada, ki jo je ustvaril boljševizem, in taki so uspehi, ki jih je dosegel na vseh poljih.

Kako se zavedajo svojega nazadnjaštva.

Zelo je tudi značilno, kar se je pokazalo posebej v tej vojski, kako se komunistični voditelji boje, da bi ruski vojak ne videl, kako je drugod po svetu,

in da bi veroval naprej, da je pod boljševiki vse najbolj moderno. Ko so zasedli boljševiki Estonko, je prišlo tja sovjetsko vojaštvo. Toda nad tem vojaštvom strcgo pazijo, da ne bi prišlo v stik z estonskim prebivalstvom. Dobro se namreč zavedajo, da bi ti vojaki začeli primerjati razmere v zapadni Evropi in razmere v Sovjetski Rusiji in spoznali, kako je Rusija nazadnjaška in na tleh. Ko je eden komandantov ladij pustil vojake v estonsko mesto Talin, so ga dali boljševiški komisarji aretirati in ustreliti. To sijajno priča o smislu za napredek pri rdečih.

Obljubljali so svobodo in enakost, prinesli pa so najstrašnejšo sužnost, govorili so o zemeljskem raju, napravili pa so iz Rusije pekel.

Proti agitatorjem za ta raj odločnosti.

Pri nas hodijo okrog komunistični agitatorji in govore tudi kmetom o boljševiškem raju. Naj si gredo ta raj pogledat od blizu na Rusko, potem pa naj pridejo nazaj in govore, kaj so videli. Dokler pa bodo samo hodili okrog plačani z denarjem, ki ga je pristradal ruski kmet, je treba proti njim nastopiti z vso odločnostjo. Oblast bi morala komunistične agitatorje, ki trosijo med ljudi prazne laži, zapreti, kot zapro človeka, ki grozi, da bo drugim požgal.

Zlasti pa moramo poudariti, da je strah pred komunističnimi agitatorji, ki je nekaterim prešel v meso in kri, neumen. Francozi so pokazali, kako se nastopi proti komunistom in kako se takemu strahu napravi hitro konec. Vso Francijo so hoteli napraviti boljševiki za rdečo, ko pa je prišlo do vojske in so se pokazali komunisti kot izdajalci, je Francozom zavrela kri. Zaprli so vse voditelje do zadnjega. Tudi komunistični poslanci so izgubili svoje mandate. V francoske ječe ne bo več mogel prihajati sovjetski denar, iztisnjen iz kmečkega dela.

Več odločnosti torej proti tem zločincem in nič strahu.

Kako bi bilo pri nas?

Vse kaže, da bo konec evropske vojske tudi konec boljševiških rdečkarjev. Kljub temu pa vendarle poglejmo, kako bi bilo pri nas, če bi prišli komunisti na vrh in kaj bi pri nas počeli.

Kaj bi se dalo razdeliti?

Imamo tudi pri nas ljudi, ki bi radi delili — seveda ne svoje, ampak to, kar je drugih. Taki bi želeli malo revolucije, da bi pograbili, po čemer imajo poželenje. Podobne želje imajo, kot so jih imeli ruski kmetje, ki so jih boljševiki hujskali, naj si zemljo razdele in jim pomagajo v revoluciji zmagati. Priznati moramo, da je tudi pri nas vprašanje zemlje veliko vprašanje. Ogromno število kmečkega prebivalstva ima premalo zemlje. Mi smo dežela majhnih kmetij. Odtod poželjivi pogledi na zemljo onih, ki je imajo kaj več. Splaša so torej pogledati, kako bi bilo z delitvijo pri nas.

Vsa Slovenija obsega okrog 1.620.000 ha. Od tega je poljedelske zemlje okrog 836.000 ha, gozdov 690.000 ha, ostalo je neplodna zemlja. Od obdelovalne zemlje je pripadalo po prevratu velikim posestvom okrog 30.500 ha. Po agrarni reformi je bilo razdeljenih 15.060 ha. Če bi tedaj začeli znova deliti, bi bilo razdeliti še veleposestniške zemlje okrog 15.440 ha njiv in travnikov. Ako

upoštevamo vso Slovenijo, bi bilo od obdelavne zemlje razdeliti še okrog 2%. Pripomniti bi bilo, da je v tej tako imenovani veleposestniški zemlji računano tudi marsikak večji kmet, ki je imel ob prevratu 200 ha vsega posestva, gozdov, obdelavne in neplodne zemlje.

Veliko torej ne bi bilo deliti. Kdor bi bil blizu razdeljenega posestva, bi prišel do kosa zemlje, ogromna večina pa ne bi dobila nič. Mnogo torej ne bi bilo pomagano. No, kar se tiče veleposestev, moramo reči, da se počasi sama nehavajo, ker propadajo in kmetje kupujejo počasi kos za kosom. Zadnja agrarna reforma bo pri nas izpeljana tudi brez komunistov. Tudi kar imajo tujci zemlje pri nas, lahko preide polagoma v domače roke brez komunizma.

Ali naj delimo zemljo kmetov?

Nekateri bi morda želeli deliti tudi zemljo večjih kmetov. Toda kdo bi potem še imel veselje za delo, če ne bi vedel, kaj mu ostane in kdaj se delitve nehajo. Potem pa, kdo je večji kmet? Kje je meja? Odpri bi kmalu vrata samovolji in krivici. Če hočemo biti pošteni, moramo priznati, da s tako delitvijo poljedelske zemlje, ki je v pravih kmečkih rokah, ne bi prišli nikamor drugam kot v novo zmešnjavo.

Kaj pa cerkveni svet?

Mnogim se dalje cede sline po svetu, ki ga imajo cerkve in župnišča. Dejansko se ta zemlja obdeluje kot kmečka zemlja in svet je obdelovan v kmečke potrebe. Pa recimo, da bi se to razdelilo! Kaj bi sledilo iz tega? Nekaj ljudi bi pač prišlo do nekaj koščkov zemlje, vsi drugi bi morali pa prevzemati nase breme vzdrževanja cerkve in duhovščine, v kolikor se vzdržuje z zemljo. Tako bi kmet na splošno dobil le še eno novo breme. Tistih, ki bi se okoristili, bi bilo pa prav malo.

Z delitvijo obdelavne zemlje torej bog ve kaj v Sloveniji nihče ne bo protiral. Če pa se že kje deli, je zahteva pravice, da se tudi plača.

Kaj pa gozdovi?

Gozdov je v Sloveniji v rokah veleposestva še precej. Ostalo je nerazdeljenih še kakih 110.000 ha, v javne roke pa je prešlo kakih 30.000 ha. Tako ima tudi verski zaklad še lepe gozdove. Ali naj se torej gozdovi razdele? Kjer so v bližini kmečke vasi, bi to še šlo. Toda dobiček bi imeli spet samo nekateri, za celoto bi to malo pomenilo. Pa tudi ti bi jih ne smeli posekati, ker bi sicer napravili nov kraški opustošen svet. Splošno mnenje je, da je bolje velikih gozdov ne deliti, ker v enotnem gospodarstvu bolje uspevajo, zlasti če so oddaljeni od vasi. V kolikor so v javnih rokah, pridejo itak vsej deželi v korist.

Nekaj bi se torej na Slovenskem še dalo deliti. Toda ta delitev, ali boljše ta odkup, v kolikor bo potreben, bo prišel sam po sebi in ni za to potreba nobenih komunistov. Nič pa se ne da in se ne sme ukrasti. In to bi razni rdečkarji radi.

Pa še na eno stvar pozabljajo naši komunistični agitatorji, da je namreč na Ruskem precej drugače. Ruski kmet je delil, država pa je proglasila, da razdeljeno ni njegovo, ampak da je zemlja samo last države, pa naj bo to obdelovalna zemlja ali naj bo gozd. Kaj pa je prišlo iz tega komunizma na Ruskem, smo že povedali. Namesto da bi kmet postal svoboden lastnik zemlje, je postal boljševiški suženj države.

Komunistični manifest.

Lansko jesen so naši komunisti dvignili malo bolj glave, ko so slišali, kako je Stalin poslal svoje čete v premagano Poljsko. Zbrali so se in napisali, kaj bi radi, pa poslali v svet svoj proglas ali manifest. Sicer so v tem proglasu sramežljivo skrili komunistično ime, ker še ne vleče dovolj. Pa ta hinavščina ni nič posebnega. Slepāriti so se navadili od svojih ruskih učiteljev. Tudi niso povedali vsega, kaj hočejo, ampak le to, kar mislijo, da je prijetno za ljudska ušesa. Povedali pa so vendarle toliko in tako, da je vsakdo videl, da so to častilci Stalinovi.

Zelo so poudarili, da so za tesno zvezo s Sovjetsko zvezo, okoli katere da »se zbirajo vsi miroljubni in svobodoljubni narodi«. Povedali so, da so »za močno mirovno zvezo balkanskih držav, naslonjeno na Sovjetsko zvezo«. Kako je ta Sovjetska zveza »miroljubna in svobodoljubna«, bi znali povedati ruski kmetje! V zadnjih mesecih to miroljubnost poskušajo Finci, ki se morajo nedolžni braniti proti sovjetski premoči.

Povedali so pa tudi, kar ljudje radi slišijo. Oni hočejo »zajamčenje popolne svobode mišljenja in prepričanja v govoru in tisk«. To hočejo seveda pri nas. Kako pa je s svobodo prepričanja na Ruskem, smo slišali. To svobodo so občutili milijoni, ki so morali v smrt zaradi svojega prepričanja. Toda boljševiški agitator lovi kaline na vsake limanice.

Tudi kmetom so povedali nekaj prijaznega. »Razlastite, pravijo, »je treba brez odškodnine veleposestva bogatašev, cerkve in države.« Pri tem so pozabili povedati, da je na Ruskem vse pobasala država. Pobasala pa je res vse brez odškodnine, tudi kmečko zemljo.

Še drugo lepo stvar so povedali kmetom: »Zahtevamo črtanje kmečkih dolgov.« Kdo naj te kmečke dolgove potem plača, za to se seveda komunist ne briga. Če bi zaradi tega propadle vse kmečke posojilnice in tako kmečki vlagatelji vse zgubili, to je komunistu vseeno. Kako malo jim je za ljudi, so dovolj pokazali na Ruskem.

In še eno naj omenimo: »Zemljarina, takse, trošarine, carine, vse to naj se odpravi. Davke naj plačujejo bogataši.« Vse to je lepo. Krasno bi bilo brez davkov in drugih dajatev. Toda, kako naj plača ta bogataš davke, če so mu pa že poprej komunisti vse pobrali in razdelili. Čudovita pamet! Ta uboga komunistična para, ki se navdušuje za rdečkarje, mora vse verjeti.

S tem proglasom skušajo zbrati ljudi, ki so dovolj preprosti, da vse verjamejo, v svojo novo stranko, kateri so dali lepo ime Zveza delovnega ljudstva. Tako rdečkarški postopači pravijo, da zbirajo delovno ljudstvo!

Kdo bi prišel na vrh ?

Kdo bi prišel pri nas na vrh, če bi zmagali komunisti? Na Ruskem smo brali, da so predsedniki kolhozov in politični komisarji razni zločinci. V »svobodoljubni«
Sovjetski zvezi, kot pravijo naši komunisti, se ne volijo svobodno predsedniki, kot smo videli. Tudi pri nas bi prišli na vrh zločinski kričachi in razni gostilniški junaki. Politični komisarji in predsedniki bi prihajali iz mest in komandirali kmete. Kot včasih graščaki, tako bi poslali mestni boljševiki na kmete svoje valpte, da bi držali kmete v pravi pokorščini. Kogar veselí pod tako komando, temu je res težko braniti. Mislimo pa, da ni pri nas resnih ljudi, ki bi se navdušili za »miroljubno«
in »svobodoljubno«
Rusijo in njen boljševizem. Navduševali se bodo le tisti, ki mislijo, da bodo iz tega vlekli profit.

Kakšne bi bile posledice?

Stari Grki, ki so bili pogani, so pripovedovali o enem izmed svojih »bogov«, da je žrl svoje lastne otroke. Tako dela tudi revolucija. Na Ruskem so začeli komunistični prvaki drug drugega preganjati. Začeli so čistiti komunistične vrste in drug za drugim so bili obsojeni na smrt kot slabi komunisti tisti, ki so prvi začeli z revolucijo. Tudi pri nas bi se kmalu vnel prepir, kdo je prvi in kdo je najvišji. Če bi v začetku take revolucije pobesili duhovščino, postrelili nekaj kmetov, ki ne bi hoteli trobiti v komunistični rog, pa bi se kmalu ti novi komisarji in predsedniki začeli med seboj preganjati in klati. Ne bi se dolgo veselili svoje moči. Njih zločinsko delo bi bilo kratko.

Prepričani smo, da je komunizmu v Evropi že odzvonilo. Pa če bi prišel nad nas val komunizma, vemo naprej, kako bi se vedli novi divjaki v imenu miroljubnosti in svobode. Nad naš narod bi prišlo trpljenje, v katerem bi napravili pokoro za našo preveliko neodločnost, ko pustimo, da celo po naših vaseh oznanjajo rdeči agitatorji komunizem. Po letih trpljenja bi komunizem s svojim rajem zginil, narod pa bi se čudil, kako je mogel kdo poprej nasediti moskovskim plačancem. Naj bi nas vse ruski zgled pravočasno poučil!

Zakaj moramo odklanjati komunizem?

1. Komunizem je proti naravnim osnovam družbe.

Vse, kar je proti naravi, doživi nazadnje polom. Ze stari Rimljani so imeli prislovico: »Izganjaj naravo tudi z burkljami, vendar se vedno povrne.« Komunizem bo prav gotovo zato propadel, ker je proti človeški naravi. Poglejmo, v katerih stvareh nasprotuje naši naravi.

Človek najprej človek.

Najprej vemo, da je Bog oče vseh ljudi, da moramo vse ljudi ljubiti in da ima človek neumrjočo dušo. Njegov namen je, da pride enkrat k Bogu. Ni torej ustvarjen zaradi ljudi, ampak zaradi Boga. Zato ne sme nihče z njim ravnati, kot da je njegovo orodje, njegova žival ali njegov suženj. Vsako ravnanje s človekom, kot da ne bi bil človek, je v nasprotju z naravo in božjo postavo. Človek ima pravico do osebne in družinskega življenja, pravico, da z delom pošteno preživlja sebe in svoje, pravico, da svobodno vrši svoje verske in npravne dolžnosti. Vsega tega mu nihče ne sme jemati.

Pa še nekaj. Človek je bil in je pred družbo. On je po svoji duši neumrjoč, ne pa družba, v kateri živi. Zato tudi družbi ne more služiti kot suženj.

Ljudje najcenejše blago - - na Ruskem

Komunizem na Ruskem pa dela s človekom, kot so delali v tistih starih časih, ko je bilo suženjstvo v splošni navadi. Govorili smo že o tem, kaj so počeli boljševiki s kmeti, pa tudi z drugimi ljudmi. Človek jim je samo stroj, ki naj služi komunistični družbi. Boljševik vidi samo ta svet, pa misli, da nastane raj na zemlji, če pride do popolnoma komunistične družbe. Za dosego tega cilja brezobzirno žrtvuje ljudi.

Ob strašni lakoti, ki je pomorila milijone in o kateri smo že govorili, se je Amerikanec Smith razgovarjal z boljševiškim voditeljem, kako strašne žrtve zahteva lakota. Takole se je izrazil boljševik: »Vzemimo, da bi pomrlo še šest milijonov ljudi več za lakoto, kaj to pomeni! To je samo cena za zmago komunizma!«

Kako malo se briga komunizem za človeka, pripoveduje ameriški zdravnik Jenson iz Oregona. Bil je leta 1933 v Rusiji. »Imel sem dostop v bolnišnice. Kar sem tam videl, je bilo strahotno. Zdravniki amputirajo (režejo) tam brez nadaljnega roke in noge, ne da bi kako uporabili omamila. Če ljudje ne vzdrže bolečin, morajo pač umreti. Sovjetska Rusija itak ne more rabiti bolnih in slabotnih oseb in s starimi ljudmi sploh ne mara imeti opraviti. Te pusti kratko malo umreti. Neznosno je bilo gledati te operacije brez narkoze ali krajevne anestezije. Celo utrjen zdravnik kot jaz, sem moral v mnogih primerih iti venkaj in se mi je povračalo. Človeško življenje ima danes v Rusiji zelo majhno vrednost. Na Ruskem so ljudje najcenejše blago.«

Človek in človeško življenje komunistu torej nič ne pomeni. In ker je kmečkih delavcev več kot industrijskih, je za boljševika tudi kmet manjvredno blago kot industrijski delavec.

Vse to je proti naravi in proti človeški osebnosti.

Družba je potrebna, ni pa družba vse.

Človek ne zadostuje sam sebi. Ločen od sebi podobnih, si ne more oskrbeti, kar je nujno potrebno za življenje. Le mislite si otroka, kaj bi bilo z njim, če ne bi bil oskrbovan v človeški družbi. Tudi družba je torej potrebna.

Prva družba pa je družina. In prav to družbo, ki je prva, skuša boljševizem razbiti. Odpravil je poroko, dovolil ločitev zakona, kadar kdo hoče, in otroka odvzeti družini. Na kongresu komunistične internacionale leta 1924 je bila sprejeta resolucija, ki pravi: »Nobena revolucija se ne bo obnesla, dokler bosta obstajala družina in družinski duh. Družino je treba nadomestiti s komunistično stranko, kjer bo ugasnila ozkosrčna ljubezen staršev do otrok. Otrok je last družbe, torej komunistične stranke.«

Otrok izroči mater v smrt.

Ta protinaravni nauk je razbil v veliki meri rusko družino. Posledica so podivjani otroci, ki se potepajo po Rusiji okrog in so vsem v nadlogo, in otroci, ki so naravnost proti staršem. Ko smo govorili o lakoti, smo slišali, kako so sestradani kmetje šli in s škarjami strigli klasje od snopov. Moskovska »Pravda« priobčuje slavospev na 13-letnega dečka, ki si je pridobil pohvalo sovjetske vlade. Kaj je napravil ta junak, ki ga je komunizem vzgojil? Naznanil je svojo lastno mater, da je kradla klasje na kolhozni njivi. Za take tatvine je bila določena smrtna kazen. In deček je bil za to odlikovan! Tudi to je protinaravno. Taka je vzgoja v nesrečni Rusiji.

Potrebna je družba za človeka. Tudi država je potrebna. Ni pa država vse. Ne sme uničevati človeka in ne manjših družb.

Svoboda in družba.

Ko govorimo o družbi, pogledjmo si še razmerje med svobodo in družbo. Človek je zmeraj hrepenel po svobodi. Težko se je uklonil ukazu drugega. Neubogljičnost je že od raja sem spremljevalec človeškega rodu. Kako mamljiva

in lepa je bila beseda svoboda v vseh časih! Koliko sre se je navdušilo v dobi tiranov, kadar jim je kdo govoril o odrešilni svobodi! Za zlato svobodo so se bojevali in umirali nešteti junaki.

To lepo besedo je uporabljal tudi boljševizem, ko je oznanjal revolucijo proti ruskim carjem. Pa še drugo je dodal: enakost ljudi.

Napačno razumevanje teh besed je napravilo človeštvu že neizmerno škodo.

Komunistična oblast — »bog«.

Kako pa komunisti? Oznanjajo, da je človek neomejeno svoboden. Vsak naj se izživi brez ozira na božje zapovedi. V vsaki revoluciji so z geslom neomejene svobode pognali ljudi v krvavo medsebojno klanje. Koliko krvi in solz je povzročilo to geslo na svetu!

Imajo pa ti oznanjevalci svobode proti božjim zakonom vendarle svojega boga in ta je država. Temu žrtvujejo vse. Kljub naukom o svobodi človeka mirno žrtvujejo za komunistično družbo. Oblast države je po njihovem neomejena.

Tako mešajo geslo o neomejeni svobodi in neomejeni moči države. Oboje pa je napak. Rodi se pa iz tega diktatura posameznega človeka, na drugi strani pa sužnost množic. Kolikor je v taki državi reda, sloni le na nasilju in krvi. Tisti, ki oznanjajo svobodo, jo sami uničujejo, tudi tam, kjer je za napredek nujno potrebna.

Še ena zmeta o človeški naravi.

Svelo pismo pravi kmalu v začetku: »Čut in misel človeškega srca sta nagnjena k hudemu od njegove mladosti.« Človek je torej nagnjen k slabemu in iz krščanstva vemo, da je to rano zadal človeški naravi izvirni greh. Ker taje boljševiki vero, tudi ne priznavajo, da bi bila človeška narava nagnjena k slabemu. Mislijo, da bo človek naenkrat čisto dober, če pride do popolnoma komunistične družbe in komunističnega mišljenja. Tudi v tem se strašno motijo. Odkar človeški rod stoji, so bili ljudje vedno enaki in bodo ostali enaki. Ta zmeta je ena izmed osnovnih zmet komunizma in ta bo končala vsako komunistično družbo.

2. Komunizem je vedno proti veri.

Komunist išče raj na zemlji. Nebesa prepušča angelom in vrabcem, kot je rekel nemški pesnik. Pri nas sicer marsikak komunist trdi, da ni proti veri, ali da se zanjo le ne briga, toda to je samo varanje, da lažje pridejo do ljudi. Kjerkoli so komunisti prišli na vrh, so napadali vero.

Toda zakaj so komunisti proti veri? Zato ker uči krščanstvo zapovedi, ki niso všeč ljudem, ki iščejo sreče samo na tem svetu. Kdor hoče uživati vse svetne dobrine, naleti zmeraj na božje zapovedi, ki mu to branijo. Lenin je zato naravnost učil, da za komunista ni nobene morale ali pravnosti. Kar misli, da mu trenutno koristí, to naj napravi.

Marks je rekel, da je vera opij — mamilo — za ljudske mase. Dokler bodo ljudje verovali, je mislil Marks, ne bodo imeli smisla za komunizem, to je bodoči raj na tem svetu. Komunizem in krščanstvo torej stojita drug proti drugemu kakor ogenj in voda.

Ker pa sovražijo vero, zato tudi sovražijo tiste, ki vero uče in ki pripovedujejo, da je treba držati božje zapovedi. V sovraštvu proti Cerkvi si zmiš-

ljujejo potem, da je Cerkev in duhovščina proti delavstvu, proti kmetu, da drži z bogataši in da jo je torej treba odstraniti, da bo imelo ljudstvo pristo pot k napredku.

Toda resnica je čisto nasprotna. Preden je po Slovenskem hodil kak komunističen agitator, je bila Cerkev tista, ki se je zavzemala za reveže in uboge, za zatirane in za preganjane. Preden je nastopil kak Marks ali Lenin ali Stalin, je duhovščina po sv. pismu oznanjala od roda do roda, da je vnebovpijoč greh zatiranje ubožcev, vdov in sirot, in prav tako delavecem in najemnikom zaslužek zadrževati ali utrgovati. Lahko da ima posamezen duhovnik ali škof svoje napake, toda nauk, ki ga uči, je nauk Kristusov, ki vodi vse, ki poslušajo, tudi k srečnejšemu življenju na tem svetu. Kdor ima kaj vere v Boga, mora odklanjati komunizem.

3. Proti osnovam kmečkega življenja.

Zasebna last.

Komunizem ruši tudi temelje vsemu, kar je za kmeta dobro. Tako je z vso silo proti temu, da bi kmet imel svojo zemljo. Brali smo, da je na Ruskem vse podržavljeno. In vendar je zasebna last neizmerne pomena za kmeta in vso družbo. To, kar imenuje svoje, to mu je pri srcu, za to res skrbi. Nikdar človek ne bo tako popoln, da bi rajši delal za druge kot za sebe. Z zasebno lastnino so urejene razmere do sosedov, zmanjšajo se priložnosti za prepire in spore. Mir in red vladata tam, kjer spoštujejo zasebno last.

Kmetova stalnost.

Iz zasebne lasti izvira tudi tista stalnost, iz katere je zrasla prislovica: Grunt ima korenine do pekla. Če se kmetu še tako slabo godi, eno prednost ima le pred tovarniškimi delavcem: Na svoji zemlji je svoj gospod.

Navezanost na zemljo.

Zato kmet svojo zemljo tudi natanko pozna in jo ljubi. Vsaka ruša in vsak kamen sta mu znana. Za to zemljo, ki so jo obdelovali že njegovi dedje, s katero je zvezan z vsem svojim bitjem, ima vse drugo razumevanje, kot ga more imeti za to, kar ni njegovo.

Veselje do dela.

Neki francoski pisatelj pravi: »Kdor ni nikoli sam vsadil drevesa, kdor ga ni gledal, kako raste in se razvija, kdor ga ni nikoli obrezoval in prevezoval, tudi ne bo nikdar razumel, kaj bi uničil, kdor bi spremenil kmeta-lastnika v kmeta-dninarja.« Ruski boljševik, ki je prišel iz mesta na kmete, tega ni razumel. Vzel je kmetu najvažnejše in najpotrebnejše, veselje do dela. Najstrašnejši zločin nad ruskim kmetom so napravili komunisti, ko so mu vzeli zemljo in ga napravili za državnega hlapca. Storili so protinaraven greh, ki bo nekoč pogubil boljševizem

Toda komunizem jemlje kmetu tudi njegov kmečki značaj. Napraviti ga hoče enakega tovarniškemu delavcu. Streti hoče stare navade in običaje, vzeti mu hoče družinsko življenje in vzgojo otrok, vzeti vero in praznike, kmečko cerkev in nedeljske navade. Namesto dosedanjega pisanega življenja naj bi hodil po vojaško komandiran skupno na polje, ob določeni uri na skupno kosilo cele vasi in spet pod vodstvom na delo za komuniste. Skupna kuhinja, skupna obednica, skupna spalnica, skupno vzgajališče njegovih otrok, skupni hlevi za njegovo živino, skupne shrambe — vse osebno življenje, njegovo in družine, je končano. Samo stroj komunistične družbe ostane.

Kam to vodi, smo že videli na Rusiji, kjer vse nazaduje in propada. Ob tihem kmečkem odporu bo tudi propadel komunizem in mora propasti.

Kaj torej storiti?

Francoski list »Matin« je zapisal, ko so morali na Francoskem nastopiti proti komunistom, da komunizem tam vdere, kjer mu sami vrata odpro. To se pravi, da tam zmaguje, kjer mu gredo na roko, ali kjer se mu ne zoperstavijo. Mi se seveda ne bomo podali. Toda to ni dovolj. Treba je komunizmu izpodbiti tla tudi s tem, da skušamo kar najbolj urediti družabne razmere. Vse, kar je narobe, skuša komunizem izrabiti in zlorabiti.

Pametna državna politika.

Na zemlji nebes nikoli ne bomo napravili. Že Jezus je izrekel značilno besedo: »Vedno boste imeli reveže.« Da se pa marsikaj izboljšati! Tisti, ki mora pri izpremembah govoriti prvo besedo, je država. Ta mora voditi tako socialno politiko, da se izravnavajo nasprotja, ki nastopajo v družbi, in da zadovoljuje — kolikor ljudje sploh morejo biti zadovoljni na zemlji — čim več ljudi. Gledati mora zlasti na široki krog manj premožnih ljudi. Pri državni politiki pa so do neke mere odgovorni vsi ljudje. Vsi imajo pravico, voliti poslance in po njih vplivati na razvoj države. V demokratičnih državah torej nosi vsak državljan del odgovornosti za vse dejanje in nehanje svoje države. Zato ob volitvah ne sme nasediti praznim hujskačem, ampak dobro premisliti, kaj dela.

Presnova družabnega reda

Danes sloni naš družabni red na starem liberalizmu, ki je gonil geslo: »Vsak sam zase.« Gojil je v ljudeh sebičnost, ki je je že tako ali tako preveč. Pohlep po bogastvu in časnih dobrinah brez ozira do drugih, to je označba našega časa. Ta pohlep po denarju, ta gonja za hitrim in velikim dobičkom, to hrepenenje za profitom brez ozira na pravičnost in ljubezen je ustvarilo moderni kapitalizem. Na eni strani veliko bogastvo — na drugi velika revščina. Eni imajo v rokah kapital, stroje, tovarne itd. — drugi — proletarci — le dve roki za delo. Delo in kapital sta ločena in ta ločitev povzroča medsebojni boj. Ves družabni red se mora torej presnovati tako, da se premosti nasprotje med delom in kapitalom, zlasti pa da postane gonilna sila družabnega napredka pravičnost in ljubezen namesto sebičnosti.

Prerod nravi.

Vse pa nič ne pomaga, naj bi država izdala kakršne koli zakone, če ljudje sami ne postanejo boljši. Danes je ves svet zmaterializiran, zaverovan v to zemljo. Vse gre za uživanjem zemeljskih dobrin in pozablja na večne. Zaupamo le svoji pameti, ne pa Bogu in njegovi volji. Zdi se, kot da kristjani ne znamo več moliti očenaša in zlasti prošnje: »Zgodi se tvoja volja.« Če hočemo, da bo drugače, če hočemo, da svet obvarujemo pred potresi revolucij — moramo najprej skrbeti za preporod človeških nravi, vsega človeškega življenja.

Papeška okrožnica iz leta 1931 lepo pravi: »Le tedaj bo možno v človeški družbi resnično sodelovanje vseh za skupno blaginjo, ko bodo vsi čutili, da so udje ene velike družine in otroci istega nebeškega očeta. Tedaj bodo bogati dosedanjo brezbriznost do ubožnejših bratov izpremenili v skrbljivo in dejavno ljubezen. Sprejemali z odprtim srcem pravične zahteve in radi jim odpustčali morebitne krivde in zmote. Delavci pa bodo iskreno v sebi zamorili vsako čustvo sovražnosti in zavisti. In ne le, da ne bodo mrzili položaja, ki jim ga je božja previčnost v človeški družbi določila, ampak ga bodo cenili, dobro se zavedajoč, da sodelujejo resnično koristno in častno, vsak po svoji službi in dolžnosti za občo blaginjo.«

Kaj storiti na kmetih?

Povedali smo, kako je treba preurediti vso družbo, da zapremo vrata komunizmu. Tudi na kmetih je treba na marsikaj misliti, da zapremo usta komunističnim agitatorjem, Le priznajmo, da je tudi po deželi veliko revščine. Marsikdaj je po hribovskih bajtah več stradanja kot pa med tako imenovanimi mestnimi brezposelnimi. Ali skušamo takim pomagati, kot bi zahtevala pravičnost in zlasti ljubezen? Včasih je bilo vsaj kolikor toliko preskrbljeno za kmečkega delavca, ker je živel v tesnejši zvezi z gospodarjevim posestvom, kdo se pa danes meni zanj? In kmečki posej? Kdo naj zanj skrbi, če onemore ali če se postara? Njegovo zavarovanje za bolezen, nezgodo in starost še danes ni izpeljano. Našteli smo le nekaj stvari, pa že te so take, da morejo tudi ljudi po kmetih napraviti dostopne vsaj za poslušanje prevratnih komunističnih nauk. Nihče ni nikoli upravičen, da gre s komunizmom. Toda pri človeški slabosti bomo razumeli, da težko preizkušenega človeka le poščegetajo po ušesih besede, da bo bolje, ko pridejo komunisti. Tudi na kmetih bo treba torej marsikaj drugače zasukati, kot je bilo dosedaj. Le tako bomo tudi na deželo zaprli vrata prevratnim mislim za zmeraj.

Pogum in razsodnost.

V boju proti komunizmu nam je treba kot v vsakem boju poguma. Ne bo nas konec zaradi boljševiskih groženj. Bog je z nami. Vsem velja beseda iz psalmov: »Vrzi svojo skrb na Gospoda«. Zaupajmo pa tudi sami sebi in svoji dobri stvari. Bodimo razsodni in ne dajmo se nikoli vplivati, pa naj pride agitator v kakršni koli obleki. Tudi tu velja beseda svetih knjig: »Ne daj se slehernemu vetru goniti.« Prepričani smo, da se bodo vse nakane boljševisma ob pogumu in razsodnosti našega ljudstva razbile.

Preberi, premisli, daj brati še drugim!